

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU PRUSZKOWSKIEGO

2024 rok



Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie

Ul. Staszica 1
05-800 Pruszków

tel. 22 759-88-28
sekretariat.psse.pruszkow@sanepid.gov.pl

I. WSTĘP

Działając na podstawie art. 12 a ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz.U. 2024 poz. 416), zwanej dalej „ustawą” Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie (PPIS) „przedstawia przynajmniej raz w roku... radzie powiatu... informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu (...)”.

„Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu pruszkowskiego w 2024 roku” opracowana została na podstawie informacji i analiz zgromadzonych i sporządzonych po kontrolach prowadzonych przez PPIS w 2024 roku na obszarze powiatu pruszkowskiego.

Do statutowych zadań Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej należy zapewnienie realizacji zadań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie z zakresu zdrowia publicznego:

1. Ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiska;
2. Zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych, w szczególności

poprzez:

a) sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia,

w których są udzielane świadczenia zdrowotne;

b) działalność zapobiegawczą i przeciw epidemiczną w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska;

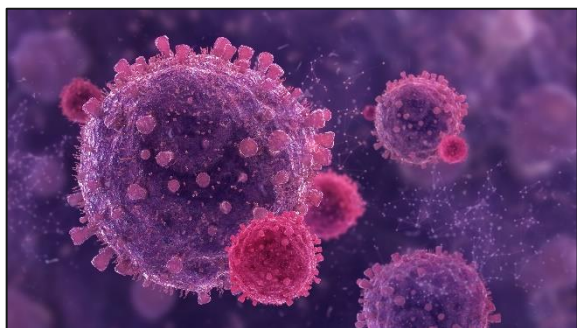
c) działalność oświatowo-zdrowotną.

II. STAN SANITARNY POWIATU PRUSZKOWSKIEGO

1. Sytuacja Epidemiologiczna

1.1. Nadzór nad chorobami zakaźnymi

W 2024 r. Sekcja Epidemiologii prowadziła nadzór epidemiologiczny nad chorobami zakaźnymi, dokonywała oceny i analizy sytuacji epidemiologicznej powiatu pruszkowskiego, przeprowadzała kontrole w zakresie zgłaszania przypadków zachorowań na choroby zakaźne w podmiotach lecznictwa ambulatoryjnego oraz zgłoszeń zgonów z powodu chorób zakaźnych w podmiotach lecznictwa zamkniętego.



W 2024 roku kontrolą w zakresie zgłaszania przypadków zachorowań na choroby zakaźne oraz zgonów z powodu chorób zakaźnych do organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej objęto 3 szpitale oraz 3 przychodnie podstawowej opieki zdrowotnej. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości - naruszenia art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t.j. Dz.U. z 2024 poz. 924) nałożono 5 grzywien w drodze mandatów karnych na kierujących podmiotami poddanymi kontroli.

Rejestracja chorób zakaźnych i zatruc pokarmowych prowadzona była zgodnie z „Międzynarodową Klasyfikacją Chorób” - ICD-10 oraz definicjami chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego. W roku 2024 r. do PSSE w Pruszkowie dokonano 3823 zgłoszeń rozpoznania lub podejrzenia chorób zakaźnych – odnotowano znaczny wzrost zachorowań w porównaniu do roku 2023 z uwagi na większą ilość zgłoszeń dotyczących zachorowań na grypę (2024 – 1390, 2023 – 284 przypadki potwierdzone), krztusiec (2024- 114, 2023-2), choroby przenoszone drogą pokarmową (2024 -373, 2023-215).

Tabela 1 Choroby zakaźne – zapadalność na 100 tys. mieszkańców

Nazwa choroby	2023	2024	zapadalność 2023	zapadalność 2024
Odra	0	7	0,00	3,90 ↑
Różyczka	0	1	0,00	0,56 ↑
OPW	0	0	0,00	0,00

Choroby przenoszone drogą pokarmową	215	373	119,67	207,61 ↑
Krztusiec	2	114	1,11	63,45 ↑
Błonica	0	0	0,00	0,00
Tężec	0	0	0,00	0,00
Grypa	166	1390	92,39	773,65 ↑
SARS-CoV-2/ COVID19	620	290	345,08	161,41 ↓
WZW B	9	3	5,01	1,67 ↓
WZW C	8	5	4,45	2,78 ↓
Gruźlica	15	11	8,35	6,12 ↓
Legioneloza	1	0	0,56	0,00 ↓
Borelioza	80	67	44,53	37,29 ↓
Kleszczowe zapalenie mózgu	2	2	1,11	1,11
Inwazyjna choroba meningokokowa	1	2	0,56	1,11 ↑
Inwazyjna choroba pneumokokowa	0	0	0,00	0,00
Wścieklizna	0	0	0,00	0,00
Kiła	25	13	13,91	7,24 ↓
Rzeżączka	8	17	4,45	9,46 ↑
Chłamydie	5	13	2,78	7,24 ↑
HIV	12	15	6,68	8,35 ↑
AIDS	1	3	0,56	1,67 ↑

Ludność ogółem: 179 667 mieszkańców, Stan na dzień 31.12.2023 r., Źródło: BDL GUS

Realizacja Programu (WHO) eliminacji odry i różyczki

W 2024 roku zarejestrowano łącznie 7 przypadków zachorowania na odrę (5 przypadków potwierdzonych, 2 przypadki możliwe) i 1 przypadek zachorowania na różyczkę.

W 2024 roku nastąpił wzrost zachorowania na odrę w porównaniu do roku 2023, wskaźnik zapadalności na odrę w powiecie pruszkowskim wzrósł z 0 w 2023 roku do 3,9 na 100 tys. mieszkańców w 2024 roku.

Poliomyelitis i ostre porażenia wiotkie (OPW)

Ze względu na brak w powiecie pruszkowskim Oddziału Neurologii Dziecięcej lub Oddziału Pediatrycznego Sekcja Epidemiologii PSSE w Pruszkowie nie prowadziła kontroli zgłaszalności ostrych porażień wiotkich u dzieci poniżej 15 r.ż., w latach 2023 i 2024 nie otrzymano zgłoszeń OPW dotyczących mieszkańców powiatu pruszkowskiego.

Nadzór nad chorobami przenoszonymi drogą pokarmową

W zakresie chorób zakaźnych układu pokarmowego odnotowano spadek zachorowań na salmonellozę (2024 – 9; 2023 – 45), natomiast nastąpił znaczny wzrost zachorowań na rotawirusy (2024 - 49; 2023 - 16) i rozpoznai biegunki i zapaleń żołądkowo – jelitowych o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (2024 - 243; 2023 - 123).



W 2024 roku na terenie powiatu pruszkowskiego wystąpiło jedno ognisko pokarmowe salmonellozy – ognisko rodzinne – 3 osoby ze stwierdzonym zakażeniem *Salmonellą Enteritidis* po spożyciu deseru tiramisu domowej produkcji. Opracowanie ogniska odbyło się we współpracy z Sekcją Bezpieczeństwa

Żywności i Żywienia (pobrane próbki jaj wykorzystanych do produkcji deseru, wyniki jaj ujemne w kierunku obecności salmonelli).

Nadzór nad krztuścem

W 2024 roku nastąpił znaczny wzrost przypadków sporadycznych zachorowań na krztusiec w stosunku do roku 2023 (2024 - 114; 2023- 2). Pomimo tak dużej ilości chorych na krztusiec na terenie powiatu pruszkowskiego nie wystąpiło żadne ognisko epidemiczne. Zachorowalność jest bardzo wysoka pomimo zaleceń personelu medycznego w podmiotach leczniczych o stosowaniu szczepień przeciw krztuścowi. W porównaniu do zapadalności na krztusiec na terenie Polski, która zgodnie z meldunkiem EPILMED wyniosła 86,33 na 100 tys. ludności, zapadalność na terenie powiatu pruszkowskiego w 2024 roku była niższa i wyniosła 63,45 na 100 tys. mieszkańców powiatu.

Nadzór nad błonicą i tężcem

Z powodu braku wystąpienia zachorowań na błonicę i tężec na terenie powiatu pruszkowskiego Sekcja Epidemiologii nie prowadziła czynnego nadzoru.

Nadzór nad gripą

W 2024 roku na terenie powiatu pruszkowskiego odnotowano znaczny wzrost zachorowań na gripę w porównaniu do roku 2023 (2024 - 1390 przypadki potwierdzone; 2023- 166 przypadków potwierdzonych, wzrost zapadalności z 92,39 do 773,65 na 100 tys. mieszkańców).

Nadzór nad SARS- CoV-2 / COVID – 19

W roku 2024 PSSE w Pruszkowie odnotowała zachorowania na COVID-19:

- przypadki potwierdzone testem - 290 osób, w tym wystąpiło 13 hospitalizacji i 7 zgonów z powodu COVID-19;
- przypadki możliwe (niepotwierdzone testem) – 232 osób, nie wystąpiła żadna hospitalizacja i nie odnotowano zgonów.

W porównaniu do 2023 roku nastąpił znaczny spadek zachorowalności na COVID-19 – w 2023 roku zapadalność wniosła 345,08, natomiast w 2024 roku spadła do poziomu 161,41 na 100 tys. mieszkańców.

Nadzór nad WZW typu B, C

W 2024 roku wykazano 3 zachorowania na WZW typu B oraz 5 zachorowań na WZW typu C. Pacjenci są objęci opieką medyczną przez przychodnie i poradnie. W porównaniu do roku 2023 nastąpił spadek zachorowalności na WZW. Na terenie powiatu pruszkowskiego nie zarejestrowano żadnego ogniska epidemicznego związanego z wystąpieniem WZW.

Nadzór nad gruźlicą

W 2024 roku zarejestrowano ogółem 18 zachorowań na gruźlicę, w tym 7 na gruźlicę płucną potwierdzoną bakteriologicznie BK (+) i 2 nie potwierdzoną bakteriologicznie BK (-) oraz 2 na gruźlicę poza płucną potwierdzoną bakteriologicznie BK (+). W przypadku 7 zachorowań rozpoznano gruźlicę nie prątkującą.

Wskaźnik zapadalności na 100 tys. mieszkańców nieznacznie obniżył się w 2024 roku (6,12) w porównaniu z rokiem 2023 (8,35).

Został wprowadzony wzmożony nadzór nad osobami z kontaktu z chorymi na gruźlicę prątkującą. Osoby z kontaktu są kierowane na badania i pozostają z PSSE w stałym kontakcie. Zostają zobowiązani do informowania o ewentualnym pogorszeniu stanu zdrowia.

Nadzór nad legionelozą

W 2024 roku w powiecie pruszkowskim pojawiły się 3 przypadki podejrzenia wystąpienia Legionelli. W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych wszystkie trzy przypadki zostały wykluczone.

Nadzór nad boreliozą i kleszczowym zapaleniem mózgu

W 2024 roku zarejestrowano 67 przypadków zachorowania na Boreliozę i 2 przypadki zachorowania na kleszczowe zapalenie mózgu. W porównaniu do roku 2023 nastąpił niewielki spadek zachorowań na Boreliozę (2023 – 80 przypadków), kleszczowe zapalenie mózgu pozostało na tym samym poziomie.

Nadzór nad inwazyjną chorobą meningokokową i pneumokokową

Na terenie powiatu pruszkowskiego w 2024 roku wystąpiły 2 zachorowania na inwazyjną chorobę meningokokową; nie odnotowano żadnego zachorowania na inwazyjną chorobę pneumokokową.

Nadzór nad wścieklizną



W 2024 roku odnotowano 106 pokąsań ludzi przez zwierzęta. U 67 osób pokąsanych podjęto szczepienia przeciwko wściekliznie (powodem nieznane zwierzę). Osoby te były konsultowane i kwalifikowane do szczepień poekspozycyjnych przez lekarzy w Poradni Chorób Zakaźnych w Wojewódzkim Szpitalu Zakaźnym w Warszawie.

W przypadkach pokąsań przez zwierzęta znane, wyznaczony lekarz weterynarii z Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Pruszkowie poddaje ww. zwierzęta obserwacji i informuje PSSE w Pruszkowie o jej wyniku.

Nadzór nad chorobami przenoszonymi drogą płciową

Kiła – w 2024 roku zarejestrowano 13 przypadków zachorowania, współczynnik zapadalności na 100 tys. mieszkańców – 7,24 (spadek w stosunku do roku 2023).

Rzeżączka – w 2024 roku zarejestrowano 17 przypadków zachorowania, współczynnik zapadalności na 100 tys. mieszkańców – 9,46 (niemal dwukrotny wzrost w stosunku do roku 2023).

Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez chlamydie - w 2024 roku zarejestrowano 13 przypadków zachorowania, współczynnik zapadalności na 100 tys. mieszkańców – 7,24 (niemal trzykrotny wzrost w stosunku do 2023 roku).

Nowo wykryte zakażenia HIV - w 2024 roku zarejestrowano 15 przypadków zachorowań; AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności – w 2024 roku zarejestrowano 3 przypadki zachorowań.

1.2. Wykonywanie programu szczepień ochronnych

Szczepienia ochronne realizowane były zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych na 2024 rok, określonym w załączniku do Komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 27 października 2023 roku.

Nadzorem w zakresie realizacji szczepień ochronnych w 2024 roku objęto 31 podmiotów leczniczych, w których znajduje się 43 035 kart uodpornienia dzieci w wieku od 0 do 19 lat, objętych kalendarzem szczepień (PSO).



W roku 2024 zarejestrowano 11 łagodnych niepożądanych odczynów poszczepiennych:

1. Infanrix IPV – 4 przypadki (szczepionka przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis);
 2. Gardasil 9 - 2 przypadki (szczepionka przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka HPV);
 3. Hexacima – 1 przypadek (szczepionka przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, poliomyelitis i Haemophilus influenzae typu B);
 4. DTP – 1 przypadek (szczepionka przeciw błonicy, tężec i krztusiec);
 5. Infanrix Hexa – 2 przypadki (szczepionka przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, poliomyelitis i zakażeniom wywoływanym przez Haemophilus influenzae typu B);
 6. Priorix – 1 przypadek (szczepionka przeciw odrze, śwince i różyczce)
 7. Prevenar 13, Priorix – 1 przypadek (szczepionka przeciw pneumokokom, szczepionka przeciw odrze, śwince i różyczce)
 8. Tdap – 1 przypadek (szczepionka przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi)
- oraz 1 poważny po szczepieniu preparatami Prevenar 20, Rotateq, Infanrix Hexa (szczepionka przeciw pneumokokom, szczepionka przeciw rotawirusom, szczepionka przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, poliomyelitis i zakażeniom wywoływanym przez Haemophilus influenzae typu B) .

Pracownicy PSSE w Pruszkowie współpracowali z personelem medycznym punktów szczepień w zakresie zmniejszenia ilości osób uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych.

Działania polegały na:

- wymaganiu w dokumentacji medycznej pisemnych oświadczeń rodziców o braku zgody na szczepienia,
- prowadzeniu rozmów edukacyjnych lekarzy i pielęgniarek z rodzicami,

- udzielaniu informacji na temat konsekwencji zdrowotnych choroby, przeciwko której dziecko nie zostało zaszczepione,
- przeprowadzaniu rozmów telefonicznych o tematyce szczepień oraz korzyściach płynących z systematycznego realizowania PSO,
- rozpowszechnianiu ulotek informacyjnych o konieczności szczepienia się.

Rodzice byli informowani zarówno przez lekarzy, jak i pielęgniarki o ciąży na nich obowiązku szczepienia dzieci oraz o skutkach zdrowotnych i prawnych wynikających z nieszczepienia dzieci zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych. Pomimo podejmowanych działań liczba osób na terenie powiatu, u których nie są realizowane obowiązkowe szczepienia ochronne wynosi 360.

W 2024 roku pracownicy Sekcji Epidemiologii czynnie uczestniczyli w akcji dotyczącej szczepień przeciw polio. Objęto kontrolą 20% punktów szczepień powiatu pruszkowskiego. Kontrolą objęto:

- działania informacyjno – edukacyjne dotyczące szczepień ochronnych skierowane do rodziców/opiekunów prawnych;
- przyczyny nierealizowania szczepień ochronnych przeciw polio;
- sposób postępowania z osobami nierealizującymi szczepień ochronnych przeciw polio w terminie.

W trakcie kontroli nie zauważono rażących zaniedbań w kwestii funkcjonowania systemu szczepień i dystrybucji szczepionek kontrolowanych placówek.



W ramach **akcji szczepień przeciw HPV**, wraz z podmiotami leczniczymi zlokalizowanymi w powiecie pruszkowskim oraz przy współpracy szkół działających na naszym terenie, przeprowadzono akcję szczepienia przeciw HPV w szkołach podstawowych.

Poinformowano o akcji 41 placówek, z czego do akcji przystąpiło 29 szkół. Podczas akcji zaszczepiono 1888 dzieci, co dało nam drugie miejsce w województwie mazowieckim pod względem realizacji szczepień w ramach tej akcji (**20,14%** populacji roczników 2006-2015)

Szczegółowe i bieżące informacje dotyczące wyszczepialności przeciw HPV dostępne są na stronie internetowej: <https://ezdrowie.gov.pl/porta/home/badania-i-dane/raport-o-szczepieniach-przeciwko-wirusowi-brodawczaka-ludzkiego-hpv>

1.3. Stan sanitarno-higieniczny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

W 2024 r. na terenie powiatu pruszkowskiego zarejestrowanych było 526 podmiotów wykonujących działalność leczniczą (w tym 260 zarejestrowanych praktyk indywidualnych i grupowych), w których przeprowadzono 23 kontrole z zakresu higieny lecznictwa. Podczas kontroli w zakresie procesów sterylizacji narzędzi i materiałów medycznych zwracano szczególną uwagę na procedury i rejestry związane z przygotowaniem narzędzi i materiałów do sterylizacji, postępowaniem z materiałami i narzędziami po sterylizacji, procedurami związanymi z transportem i przechowywaniem materiałów sterylnych zgodnie z „Ogólnymi wytycznymi dla wszystkich podmiotów wykonujących procesy dekontaminacji, w tym sterylizacji wyrobów medycznych i innych przedmiotów wielorazowego użytku wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz innych czynności, podczas których może dojść do przeniesienia choroby zakaźnej lub zakażenia” z 2017 r.

W trakcie kontroli jednego ze szpitali powiatu pruszkowskiego stwierdzono naruszenie przepisów Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 roku w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (t.j. Dz.U.



z 2022 poz. 402), w wyniku kontroli wydano decyzję nakazującą usunięcie uchybień.

W wyniku weryfikacji statusu podmiotów leczniczych działających na terenie powiatu pruszkowskiego ustalono, że działalność zakończyło 40 podmiotów leczniczych, liczba nowopowstałych podmiotów – 8 (4 podmioty świadczące usługi w zakresie stomatologii, 2 – fizjoterapia, 1 toksykologia oraz 1 w zakresie psychiatrii i neurologii).

Na terenie powiatu pruszkowskiego znajdują się niżej podane placówki lecznictwa zamkniętego (szpitale):

1. Mazowieckie Centrum Rehabilitacji „STOCER” Sp. z o.o. Szpital Kolejowy im. dr med. Włodzimierza Roeflera, 05-800 Pruszków, ul. Warsztatowa 1, ilość łóżek – 159;
2. Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza ul. Partyzantów 2/4, 05-802 Pruszków, ilość łóżek – 434;
3. Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu. Światowe Centrum Słuchu – Szpital Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu w Kajetanach, ul. Mokra 17, 05-830 Nadarzyn, ilość łóżek – 136;
4. Centrum Słuchu i Mowy Sp. z o.o. Międzynarodowe Centrum Słuchu i Mowy- grupa „Medincus” w Kajetanach, ul. Mokra 7, 05-830 Nadarzyn, ilość łóżek – 34;
5. Ortognatyka Dr Jagielak Sp. z o.o. Spółka Komandytowa- Ortognatyka Filia, al. Krakowska 54, 05-090 Raszyn, ilość łóżek - 2;

6. Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pruszkowie- Szpital Powiatowy, ul. Armii Krajowej 2/4, 05-800 Pruszków, ilość łóżek - 85.

Wszystkie podmioty lecznicze udzielające szpitalnych świadczeń zdrowotnych udzielają również ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych w przychodniach i poradniach.

2024 rok	Szpital Kolejowy	MSCZ	IFPS Kajetany	MEDINCUS	SPZZOZ	ORTOGNATYKA	suma
liczba oddziałów	6	17	2	1	5	1	32
liczba łóżek	133	648	121	34	145	2	1083
liczba pacjentów	6859	6558	15830	2971	9360	203	41781
liczba badań mikrobiologicznych	5038	621	4950	462	1513	0	12584

Tabela 2 Struktura szpitali powiatu pruszkowskiego

Działające na terenie powiatu pruszkowskiego szpitale posiadają ogółem 32 oddziały z 1083 łózkami, w tym 17 oddziałów to oddziały psychiatryczne, w których znajdują się 648 łóżka.

W 2024 r. odnotowano wzrost ogólnej liczby hospitalizacji w tych placówkach względem roku 2023 r. W 2023 r. wynosiła ona 37 261 hospitalizacji, a w 2024 r. 41 781 hospitalizacji.

U hospitalizowanych pacjentów wykonano ogółem 12 584 badań mikrobiologicznych, dając średnią liczbę 11,61 badania/łożko/rok, co świadczy o znacznym spadku ilości badań w stosunku do roku ubiegłego (14,17 badania/łożko/rok).

1.4. Zakażenia szpitalne

W szpitalach wdrożony jest udokumentowany system zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych. We wszystkich szpitalach w powiecie pruszkowskim powołane są Komitety Kontroli Zakażeń Szpitalnych oraz Zespoły Kontroli Zakażeń Szpitalnych zarządzaniem dyrektora placówki. We wszystkich szpitalach funkcja przewodniczącego ZKZS jest łączona z inną pełnioną w szpitalu. W skład Zespołów wchodzi: lekarz, pielęgniarka epidemiologiczna oraz mikrobiolog.

Sporządzane są raporty okresowe o bieżącej sytuacji epidemiologicznej szpitala. Przypadki zakażenia, podejrzenia i zachorowania na chorobę zakaźną zgłaszane są do PSSE w Pruszkowie. Utrzymywana jest ścisła współpraca pielęgniarek epidemiologicznych z Sekcją Epidemiologii.

W 2024 roku w PSSE w Pruszkowie zarejestrowano 10 ognisk zakażenia szpitalnego, w tym: 1 Rotawirusa, 1 grypy, 2 Klebsiella pneumoniae MBL oraz 6 SARS-CoV-2:

- 6 ognisk w Mazowieckim Specjalistycznym Centrum Zdrowia im. prof. dr Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie: 5 ognisk SARS-CoV-2 oraz 1 ognisko Klebsiella Pneumoniae MBL - nosicielstwo;
- 2 ogniska w Mazowieckim Centrum Rehabilitacji „STOCER” Sp. z o.o. Szpitalu Kolejowym w Pruszkowie: 1 ognisko Rotawirusa, 1 ognisko Klebsiella Pneumoniae MBL;

- 2 ogniska w Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej – Szpitalu Powiatowym w Pruszkowie: 1 ognisko grypy, 1 ognisko SARS-CoV-2.

Źródłem zakażenia w ogniskach SARS-CoV-2 w 2 przypadkach był zakażony pacjent. Nieokreślone źródło zakażenia w ogniskach SARS-CoV-2 wystąpiło w 4 przypadkach. W ogniskach zakażeń wywołanych *Klebsiella Pneumoniae* MBL źródłem zakażenia byli pacjenci (zakażenie endogenne oraz pacjent z grupy ryzyka, któremu nie pobrano materiału do badań przesiewowych przy przyjęciu do szpitala). Źródłem zakażenia w ognisku Rotawirusa był pacjent przyjęty do szpitala z objawami zakażenia ze strony układu pokarmowego. Prawdopodobnym źródłem zakażenia w ognisku grypy były osoby odwiedzające pacjentów hospitalizowanych.

Liczba osób z zakażeniem w ognisku epidemicznym ogółem wynosiła 63, w tym liczba pacjentów z zakażeniem w ognisku epidemicznym 60, wystąpiło 8 kolonizacji. Liczba personelu medycznego z zakażeniem w ognisku epidemicznym 3. Wszystkie zakażenia i kolonizacje były potwierdzone badaniami.

Liczba zgonów w ogniskach epidemicznych: 4 - 2 zgony bez związku z ogniskiem, 2 zgony w związku z ogniskiem – przyczyna bezpośrednia zgonów: zapalenie płuc w ognisku *Klebsiella Pneumoniae* MBL.

1.5. Wnioski

- Oceny sytuacji epidemicznej na terenie powiatu pruszkowskiego dokonano na podstawie zarejestrowanych chorób zakaźnych zgłoszonych do PPIS.
- W roku 2024 zostało zgłoszonych 3823 zachorowań na choroby zakaźne.
- Odnotowano znaczny wzrost zachorowań w porównaniu do roku 2023 z uwagi na większą ilość zgłoszeń dotyczących zachorowań na gripę, krztusiec oraz choroby przenoszone drogą pokarmową.
- W 2024 roku zarejestrowano łącznie 7 przypadków zachorowania na odrę (5 przypadków potwierdzonych, 2 przypadki możliwe) i 1 przypadek zachorowania na różyczkę.
- Według analizy kart uodpornień, obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi na terenie powiatu pruszkowskiego objętych jest 43 035 osób w wieku od 0 do 19 lat (zgodnie z ilością kart uodpornienia wykazaną przez punkty szczepień).
- W 2024 r. zarejestrowanych było 526 podmiotów wykonujących działalność leczniczą (w tym 260 zarejestrowanych praktyk indywidualnych i grupowych).
- W 2024 r. do PPIS w Pruszkowie nie zgłoszono interwencji dotyczących podmiotów leczniczych.
- Podmioty wykonujące działalność leczniczą posiadają opracowane i wdrożone procedury higieniczno-sanitarne, których stosowanie objęte jest nadzorem PPIS.

- W szpitalach wdrożony jest udokumentowany system zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych, prowadzone są rejestry zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych.
- Pracownicy Sekcji Epidemiologii sprawują nadzór bieżący nad podmiotami leczniczymi poprzez prowadzenie kontroli w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania sanitarno – higieniczne i zdrowotne, w tym warunków higieniczno – sanitarnych, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne; przestrzegania przepisów określających wymagania sanitarno - higieniczne i zdrowotne dla punktów szczepień oraz zakresu i terminów obowiązkowych szczepień ochronnych, a także kontroli w zakresie zgłaszania przypadków zachorowań na choroby zakaźne oraz zgonów z powodu chorób zakaźnych do organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.
- W 2024 roku dokonano łącznie 49 kontroli podmiotów leczniczych, w wyniku których wszczęto 6 postępowań administracyjnych - nałożono 5 grzywnien oraz 1 decyzję nakazującą usunięcie nieprawidłowości.

2. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

W celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawania chorób, w tym chorób zakaźnych przeprowadzono w roku 2024 łącznie 144 kontrole sanitarnych obiektów użyteczności publicznej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie ocenił stan sanitarny w następujących grupach obiektów: zakłady fryzjerskie, zakłady kosmetyczne, zakłady fryzjersko-kosmetyczne, zakłady tatuażu, odnowy biologicznej, pływalnie, hotele, obiekty świadczące usługi noclegowe, domy pomocy społecznej, placówki zapewniające całodobową opiekę osobom starszym i niepełnosprawnym, cmentarze, place zabaw dla dzieci, toalety ogólnodostępne, kąpielisko.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w dwóch obiektach (zakład odnowy biologicznej, placówka zapewniająca całodobową opiekę osobom starszym i niepełnosprawnym) stwierdzono nieprawidłowości, za które osoby odpowiedzialne zostały ukarane mandatami karnymi. Nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwego stanu higienicznego i porządkowego w pomieszczeniach, w których świadczone są usługi.

W wyniku rekontroli stwierdzono zastosowanie się do wydanych zaleceń i poprawę stanu w obiektach.

Ponadto, w roku 2024 rozpatrzono 38 interwencji (w 2023 r. były 23), wydano 18 postanowień (sprowadzenie zwłok z zagranicy), 66 decyzji merytorycznych, 16 decyzji finansowych, 15 opinii sanitarnych (w tym 12 dot. imprez masowych).

2.1. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Powiat pruszkowski zaopatrywany jest w wodę przeznaczoną do spożycia z dwóch podstawowych źródeł dostaw: z ujęć wód podziemnych znajdujących się na jego terenie oraz z wodociągu magistralnego centralnego warszawskiego eksploatowanego przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w m.st. Warszawie S.A. W roku 2024 ocenie podlegały wodociągi o charakterze publicznym.



Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie, zgodnie z art. 12 i 13 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 757) oraz przepisami wykonawczymi do ww. ustawy, prowadzi systematyczny monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi rozprowadzanej w systemach wodociągowych wodociągów publicznych, a także zakładowych i lokalnych. Ponadto, zgodnie z art. 5 ust. 1a ww. ustawy przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne (właściciel, administrator) produkujące wodę

przeznaczoną do spożycia przez ludzi, wodociągi zakładowe produkujące wodę do celów komercyjnych i przeznaczoną do spożycia przez mniejszą liczbę ludności.

W roku 2024 na terenie powiatu pruszkowskiego nie działały dwa ujęcia wody i stacje uzdatniania wody przeznaczone do zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Jedna ze stacji uzdatniania wody na terenie gminy Nadarzyn z uwagi na prowadzoną modernizację od 2017 r. jest wyłączona z eksploatacji. Sieć wodociągowa, która powinna być zasilana z tej stacji jest zasilana ze stacji uzdatniania wody w Walendowie. W listopadzie 2024 r. wodociąg zakładowy Instytutu Hodowli Aklimatyzacji Roślin w Młochowie został przełączony na zasilanie z wodociągu publicznego w Walendowie.

Próby wody do badań laboratoryjnych pobierane były w ustalonych stałych miejscach poboru (zlokalizowanych na sieci wodociągowej i miejscach czerpania wody przez odbiorców usług, tzw. punktach zgodności) z częstotliwością zależną od wielkości produkowanej wody określoną w załączniku nr 3 do obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Próby wody pobrane przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej badane były przez laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie. Kontrola wewnętrzna prowadzona była przez przedsiębiorców zgodnie z harmonogramem i zakresem badań zatwierdzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie. Badania prób wody w ramach kontroli wewnętrznych prowadzone były przez laboratoria o udokumentowanym systemie jakości prowadzonych badań wody i zatwierdzonym przez Państwową Inspekcję Sanitarną. W ramach kontroli wewnętrznej zarządzający wodociągami przedstawili łącznie 184 sprawozdania z przeprowadzonych badań wody do spożycia. W ramach nadzoru nad jakością wody upoważnieni pracownicy PPIS w Pruszkowie pobrali 84 próby wody do badań z urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę.

Spośród pobranych prób wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (PPIS i przedsiębiorstwa wodociągowe) w 2024 roku zakwestionowano 1 próbę z wodociągu zakładowego w Młochowie z powodu obecności enterokoków (paciorkowców kałowych). Zostało wszczęte postępowanie administracyjne. Podjęte zostały działania naprawcze dotyczące ujęcia wody i stacji uzdatniania. Po zakończeniu prac przeprowadzone zostały badania pobranej próby wody, które wykazały skuteczność przeprowadzonych działań naprawczych. Jakość wody została doprowadzona do wymagań określonych w ww. rozporządzeniu.

2.2. Kąpieliska

Na terenie powiatu funkcjonuje jedno kąpielisko zorganizowane na wydzielonym fragmencie zbiornika wodnego "Glinianka Hosera" w Pruszkowie w Parku Kultury i Wypoczynku „Mazowsze”

W roku 2024 r. w czerwcu (przed rozpoczęciem sezonu) przez upoważnionych pracowników PSSE w Pruszkowie pobrana została jedna próba wody, stwierdzono przydatność wody do kąpiei. Ponadto,

w trakcie trwania sezonu kąpieliskowego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie wydał trzy bieżące oceny jakości wody na podstawie otrzymanych sprawozdań z badań wykonanych zgodnie z ustalonym harmonogramem w ramach kontroli wewnętrznej przez organizatora kąpieliska. Nie stwierdzono braku przydatności wody do kąpieli.

2.3. Pływalnie

Na terenie powiatu pruszkowskiego nadzorem sanitarnym objętych jest pięć pływalni krytych, z czego jedna to pływalnia na terenie Ośrodka Falenty Biznes i Wypoczynek w Falentach, druga to pływalnia na terenie „Park Kajetany” Sp. z o.o., ul. Mokra 7 Kajetany, 05-830 Nadarzyn, dostępne dla gości ww. obiektów. W roku 2024 nadzorem została objęta nowa pływalnia przy Szkole Mistrzostwa Sportowego w Pruszkowie, ul. Gomulińskiego 2



Zarządcy pływalni realizują zapisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r., poz.1230). W 2024 r. przekazano Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Pruszkowie 421 sprawozdań z badań jakości wody na pływalniach (w 2023 r. otrzymano 485 sprawozdań). W siedmiu przypadkach stwierdzono

ponadnormatywną ogólną liczbę mikroorganizmów w 36°C, nieprawidłowy potencjał Redox, niewłaściwe stężenia chloru wolnego i związanego, ponadnormatywną mętność oraz obecność bakterii legionella w ciepłej wodzie użytkowej. Zarządcy pływalni podjęli natychmiastowe działania, przedstawili PPIS sprawozdania z badań wskazujących na poprawę jakości wody. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie wydał pięć bieżących ocen jakości wody. Nie stwierdzono braku przydatności wody do kąpieli.

W gminie Nadarzyn w miejscowości Strzeniówka znajduje się kompleks Basenów Letnich. Zarządcą obiektu jest Gminny Ośrodek Sportu w Nadarzynie. Przed rozpoczęciem sezonu w ramach kontroli wewnętrznej zarządzający kompleksem basenów przedstawił sprawozdania z przeprowadzonych badań wody, nie stwierdzono braku przydatności wody do kąpieli. Badania przeprowadzone w czasie trwania sezonu kąpielowego w trzech próbach wykazały przekroczenia parametrów fizykochemicznych (redox, chloroform, chlor wolny). Zostało wszczęte postępowanie administracyjne. Zarządzający podjął skuteczne działania naprawcze, co potwierdzono kontrolnymi badaniami jakości wody.

2.4. Jakość ciepłej wody

W ramach bieżącego nadzoru nad jakością wody w roku 2024 pobrano 86 prób ciepłej wody użytkowej do badań w kierunku obecności bakterii *Legionella* sp. z instalacji ciepłej wody użytkowej w:

- placówkach zapewniających stacjonarne i całodobowe świadczenia (szpitale, zakłady opiekuńczo-lecznicze, zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy),
- placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, w podeszłym wieku i przewlekle chorym,
- domach pomocy społecznej,
- ośrodkach szkolno-wychowawczych.

W wyniku przeprowadzonych badań wody dwudziestokrotnie stwierdzono naruszenie wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w tym w domach opieki. Wykryta obecność bakterii *Legionella* w dwunastu przypadkach wskazała na wysokie skażenie (1000-10000 jtk/100ml) w pozostałych średnie (100-1000 jtk/100ml). W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie w drodze decyzji administracyjnych nakazywał zarządom obiektów doprowadzenie jakości wody do wymagań określonych w rozporządzeniu oraz podjęcie działań zgodnych z załącznikiem Nr 5 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Decyzje zostały wykonane.

2.5. Wnioski

Sekcja Higieny Komunalnej PSSE w Pruszkowie skontrolowała zarówno obiekty, będące w ewidencji PSSE w Pruszkowie, jak i inne nieewidencjonowane, pełniące różne funkcje i mające duży wpływ na ogólny stan sanitarny powiatu.

Stan sanitarno-techniczny obiektów użyteczności publicznej powiatu pruszkowskiego w roku 2024 w większości przypadków nie budził zastrzeżeń. Stwierdzane nieprawidłowości usuwane były na bieżąco bądź w krótkich terminach.

Bieżący nadzór sanitarny nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz nad urządzeniami służącymi do zaopatrzenia w wodę wykazał, że:

- w roku 2024 monitoringiem kontrolnym i przeglądowym objęto wodę w 17 urządzeniach wodociągowych zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę
- głównymi przyczynami kwestionowania jakości wody były enterokoki
- w wyniku przeprowadzonych badań jakości wody zakwestionowano 21 prób (w tym 20 prób na obecność bakterii *legionella*), pobranych przez upoważnionych pracowników PSSE w Pruszkowie

- w każdym przypadku stwierdzenia przekroczenia dopuszczalnych parametrów określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w *sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* podejmowano działania w stosunku do producentów wody, mające na celu dostosowanie jakości wody do wymagań stawianych wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne (właściciele, administratorzy urządzeń wodnych) zobowiązane do prowadzenia regularnej wewnętrznej kontroli jakości wody i zapewnienia dobrej jakości wody dla odbiorców wywiązywały się z nałożonych obowiązków.
- jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dostarczanej odbiorcom z terenu powiatu pruszkowskiego uległa poprawie, jednocześnie stwierdzono znaczny wzrost kwestionowanych prób ciepłej wody użytkowej ze względu na ponadnormatywną ilość bakterii *Legionella*. Zarządzający obiektami, którzy są zobowiązani do kontroli jakości c.w.u. w instalacji wewnętrznej powinni zwracać szczególną uwagę na utrzymanie instalacji we właściwym stanie technicznym oraz okresowe przegrzewy wody.

Zarządcy pływalni realizują zapisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w *sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach*. Harmonogramy kontroli jakości wody na pływalniach na 2024 r. zostały ustalone i zarządzający pływalniami je realizowali.

3. Stan sanitarny żywności, żywienia, przedmiotów użytku i kosmetyków

W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie sprawował bieżący nadzór w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz produktów kosmetycznych nad **2682 obiektami**.

W świetle obowiązujących regulacji prawnych, to producent żywności ponosi pełną odpowiedzialność za bezpieczeństwo zdrowotne produkowanych i wprowadzanych do obrotu artykułów spożywczych.

Prawo żywnościowe stanowi, że żywność niebezpieczna nie może być wprowadzana do obrotu, co zostało jednoznacznie określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 178/2002 z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającym ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującym Europejski Urząd ds. bezpieczeństwa żywności oraz ustanawiającym procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności.

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmowane w ramach urzędowej kontroli żywności mają zapewnić stałe monitorowanie jej bezpieczeństwa i jednocześnie zapobiegać potencjalnym zagrożeniom dla zdrowia konsumentów.



W celu zapewnienia skutecznego działania w zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności, urzędowe kontrole żywności przeprowadzane były zgodnie z kompetencjami określonymi w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r.

o bezpieczeństwie żywności i żywienia, ustawie z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz w oparciu o rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz. Urz. L 95 z 07.04.2017, str. 1).

Wykaz grup nadzorowanych obiektów na przestrzeni kilku lat przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Grupa obiektów	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
1.	Zakłady produkcji żywności	69	86	87	92	97	105	113	124	129	136	130
2.	Zakłady obrotu żywnością	901	994	1058	1079	1176	1245	1213	1280	1346	1393	1465
3.	Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	253	301	265	287	312	358	336	437	485	480	443
4.	Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego	176	189	206	228	241	272	276	269	250	282	293
5.	Obiekty ruchome i tymczasowe, w tym środki transportu	53	73	85	161	123	151	152	79	81	84	97
6.	Zakłady produkcji materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	3	3	3	3	4	4	4	5	5	7	8
7.	Zakłady obrotu materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	24	27	33	34	41	44	46	54	58	69	209
8.	Zakłady produkujące kosmetyki	7	5	6	5	8	13	18	18	20	20	19
9.	Zakłady obrotu kosmetykami	11	15	14	14	13	10	16	12	13	20	18
	Razem	1497	1693	1757	1903	2015	2202	2174	2278	2387	2491	2683

Tabela 3 Zakłady produkcji obrotu żywnością, wyrobami do kontaktów z żywnością i kosmetykami

W 2024 roku na terenie powiatu pruszkowskiego ewidencjonowano więcej niż w 2023 r. zakładów produkujących i wprowadzających żywność do obrotu, materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością oraz produkty kosmetyczne. Na przestrzeni kilku lat można zaobserwować tendencję wzrostową liczby obiektów.



W roku 2024 kontynuowano realizację zapisów podpisanego w dniu 15 listopada 2018 r. porozumienia o współdziałaniu i współpracy pomiędzy Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Pruszkowie, a Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Pruszkowie. Na mocy porozumienia ustalone zostały listy zakładów w których nadzór sprawowany będzie wspólnie przez Inspekcję Weterynaryjną i Państwową Inspekcję Sanitarną – listy podpisane zostały dwukrotnie w ciągu

roku: w dniu 18.01.2024 r. oraz w dniu 19.07.2024 r.

We wszystkich zakładach garmażeryjnych odbywa się produkcja wyrobów garmażeryjnych (pierogów, krokietów itp.) z udziałem przetworzonych surowców pochodzenia zwierzęcego. W związku z powyższym zakłady znajdują się pod nadzorem PIS.

W 2024 r. w związku ze wzmożonym nadzorem w obiektach związanym z występowaniem w Polsce ASF, wspólnie z Inspekcją Weterynaryjną przeprowadzono 4 kontrole w kioskach ze sprzedażą mięsa i wędlin na targowisku – kioski będące w nadzorze PPIS w Pruszkowie. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie identyfikowalności i legalności mięsa i produktów mięsnych oraz odpadów. Stwierdzono natomiast uchybienia w zakresie warunków sanitarno-higienicznych za które nałożono 2 mandaty karne na kwotę 700 zł.



Podejmowano także własne działania kontrolne w związku ze wzmocnieniem działań związanych ze zwalczaniem Afrykańskiego Pomoru Świń ASF – przeprowadzano kontrole punktów sprzedaży mięsa i wyrobów mięsnych na targowiskach, podczas których ustalano źródło pochodzenia mięsa, wyrobów mięsnych, sprawdzano dokumentację dotyczącą identyfikowalności.

Prowadząc własne kontrole, w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących nieprawidłowej jakości wprowadzanych do obrotu środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego, PPIS przekazuje informacje właściwym miejscowo organom Inspekcji Weterynaryjnej.

Stan sanitarny w nadzorowanych obiektach PPIS ocenia zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz produktów kosmetycznych, uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych.

W 2024 roku wydano mniej niż w 2023 r., 2022 i 2021 roku decyzji administracyjnych nakazujących unieruchomienie działalności zakładów (w 2024 r. – 1, w 2023 r. – 5, 2022 – 3, w 2021 r. – 6).

Porównanie danych przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Rok											
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
1.	Liczba skontrolowanych obiektów produkcji i obrotu żywnością, materiałami do kontaktu z żywnością	520	491	424	374	336	327	224	229	290	302	511	
2.	Liczba skontrolowanych obiektów produkcji i obrotu kosmetykami	10	4	5	2	3	4	4	4	12	10	10	

3.	Liczba kontroli razem	676	626	546	487	444	414	263	233	346	390	1583
4.	w obiektach produkcji i obrotu żywnością	660	622	541	485	437	409	259	270	330	370	1568
	w tym w wyniku zgłoszeń w systemie RASFF i interwencji konsumentów	115	72	42	68	70	69	40	51	44	61	76
5.	w obiektach produkcji i obrotu kosmetykami	16	4	5	2	7	5	4	4	16	20	15
6.	Liczba decyzji administracyjnych ogółem	71	72	59	29	47	82	168	22	23	28	106
	w tym unieruchomienia działalności i wycofania produktów	3	1	9	1	3	17	3	6	3	7	1

Tabela 4 Kontrola obiektów produkcji i obrotu żywności

W oparciu o arkusze oceny stanu sanitarnego w 2024 r. oceniono więcej zakładów w stosunku do ubiegłych lat (2024 r. – 65, 2023 r. – 32, 2022 r. – 20, 2021 r. – 5).

Na podstawie arkusza oceny zakładu do:

- kategorii niskiego ryzyka zakwalifikowano 577 zakładów
- kategorii średniego ryzyka zakwalifikowano 560 zakładów:
- kategorii wysokiego ryzyka zakwalifikowano 1320 zakładów:

Zestawienie danych dotyczących wyników przeprowadzonych kontroli na przestrzeni lat przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
1.	Liczba skontrolowanych obiektów	491	424	374	336	331	224	229	290	302	511
2.	Liczba nałożonych mandatów karnych w roku	110	108	90	64	74	27	36	42	50	50
3.	Nałożone mandaty karne w złotych w roku	41250	47250	38650	32200	41900	13600	18800	22500	25200	21200
4.	Udział nałożonych mandatów w przeprowadzonych kontrolach	17,7%	20%	18,5%	14,6%	18%	10,4%	13,3%	12,7%	13,5%	3,2
5.	Średnia wysokość mandatu w roku w złotych	375	437	429	503	566	504	522	536	504	424
6.	Udział zakwestionowanych próbek żywności	1,7%	0,2%	0%	0,75%	2,7%	1,3%	0	0,3%	2,9	0

Tabela 5 Wyniki kontroli zakładów produkcji i obrotu żywności

Na podstawie przytoczonych danych można wnioskować, że stan sanitarny zakładów nie odbiega znacząco od stanu w poprzednich latach. Zakłady dostosowywane są do obowiązujących wymagań w zakresie bezpieczeństwa żywności, przedsiębiorcy zdobywają coraz większą wiedzę w obszarach bezpieczeństwa żywności oraz mają większą świadomość zagrożeń wynikających z nieprzestrzegania prawidłowych warunków przy produkcji i obrocie. W wyniku nakładanych mandatów karnych, obowiązków nałożonych w decyzjach administracyjnych i kontroli sprawdzających stwierdzano sukcesywną poprawę warunków sanitarno-higienicznych w zakładach w ciągu roku.



W dalszym ciągu należy jednak obligować podmioty do zachowania właściwej higieny produkcji i sprzedaży nie tylko działaniami represyjnymi, lecz również poprzez przekazywanie przedsiębiorcom wiedzy merytorycznej oraz instruowanie w zakresie zasad Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP.

W obiektach na przestrzeni lat poprzez przeprowadzanie skutecznych kontroli, sukcesywnie następuje poprawa stanu sanitarno-higienicznego.

Za stwierdzone podczas kontroli uchybienia higieniczno-sanitarne w zakresie bezpieczeństwa żywności nałożono więcej mandatów karnych niż w 2023 r i 2022 r.:

- W 2024 roku 50 mandatów na kwotę 21200 zł,
- w 2023 roku 50 mandatów karnych na kwotę 25200 zł.

- w 2022 roku 42 mandaty karne na łączną kwotę 22500 złotych.
- w 2021 roku 36 mandatów na łączną kwotę 18800 złotych.

Średnia wartość mandatu w 2024 r. zmniejszyła się w porównaniu do 2023 r. i wynosiła 424 zł. (w 2023 r. – 504 zł.).

Mandaty karne podobnie jak w latach ubiegłych nakładane były głównie za następujące uchybienia:

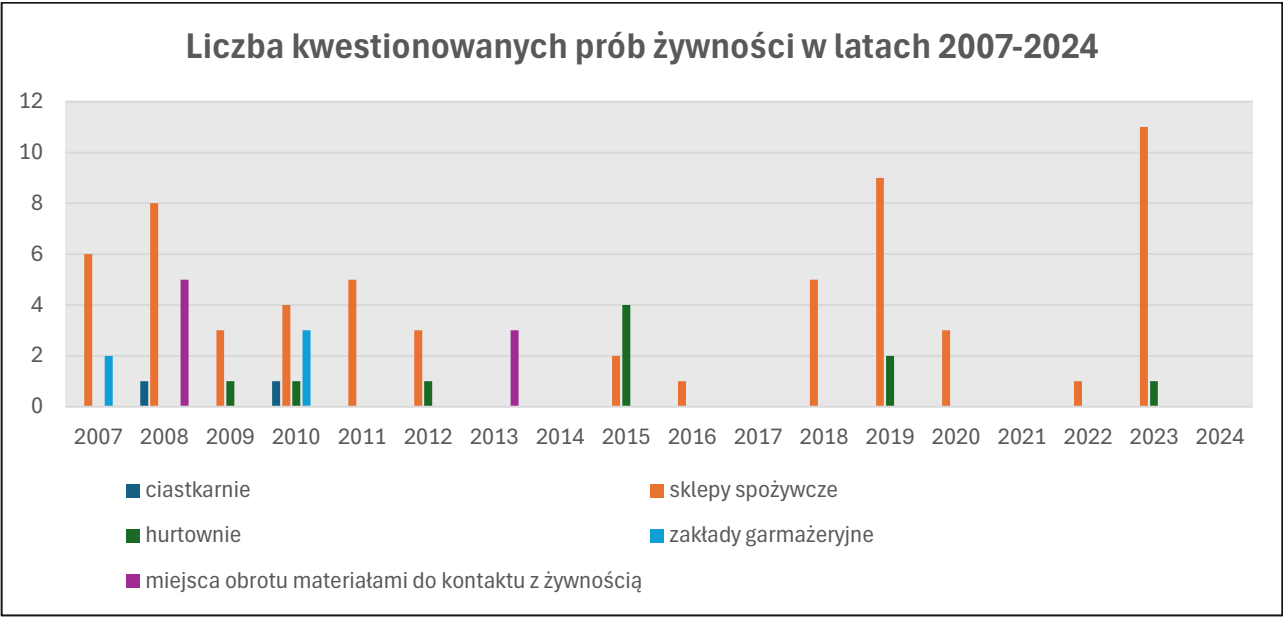
- brak czystości i porządku w pomieszczeniach zakładu,
- brudno utrzymane pomieszczenia produkcyjne oraz socjalno-sanitarne,
- brudna powierzchnia maszyn, urządzeń i sprzętu, wyposażenia meblowego oraz sprzętu i wyposażenia mających kontakt z żywnością,
- brak segregacji przy przechowywaniu odzieży wierzchniej i ochronnej,
- niewłaściwa higiena osobista personelu (brak prawidłowej odzieży ochronnej, brak zabezpieczenia włosów),
- brak orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu,
- brak środków do higienicznego mycia i suszenia rąk,
- nieprawidłowo przechowywany sprzęt produkcyjny, elementy maszyn, naczynia kuchenne i stołowe – narażone na zanieczyszczenia,
- nieprawidłowo przechowywane artykuły spożywcze, narażone na wtórne zanieczyszczenia (brak prawidłowej segregacji surowców, półproduktów i wyrobów gotowych, nieopakowane środki spożywcze przechowywane w otwartych pojemnikach, niezabezpieczone przed zanieczyszczeniami),
- brak zachowanej ciągłości łańcucha chłodniczego – artykuły spożywcze wymagające przechowywania w obniżonej temperaturze ekspozowane poza urządzeniami chłodniczymi,
- w sprzedaży artykuły spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości,
- brak prowadzonej identyfikowalności dostawców środków spożywczych,
- brak wdrażania w zakładach zasad GHP/GMP/HACCP.



W 2024 roku w 6 przypadkach występowano z wnioskami do Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o nałożenie kary pieniężnej w związku z prowadzeniem działalności bez uzyskania decyzji zatwierdzającej, prowadzenie działalności niezgodnie z wydaną decyzją i brak podanej informacji konsumentom o zastosowanych substancjach alergennych.

Wnioski o nałożenie kar pieniężnych wynikają z art. 103 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia. Nałożone zostały kary pieniężne na łączną kwotę 9500 złotych.

Od 2008 roku można obserwować zmniejszającą się znacznie liczbę prób zakwestionowanych, w 2017 r. nie kwestionowano żadnej z pobranych próbek, natomiast od 2018 r. zwiększa się liczba kwestionowanych próbek - w 2018 r. - 3 próbki, w 2019 r. kwestionowano 11 próbek, w 2020 r. - 3 próbki, natomiast w 2021 r. żadna z pobranych próbek nie została zakwestionowana, w 2022 r. została zakwestionowana 1 próbka, w 2023 r. 12 próbek żywności i 1 próbka wyrobów kosmetycznych, w 2024 r. żadna z pobranych próbek nie została zakwestionowana.



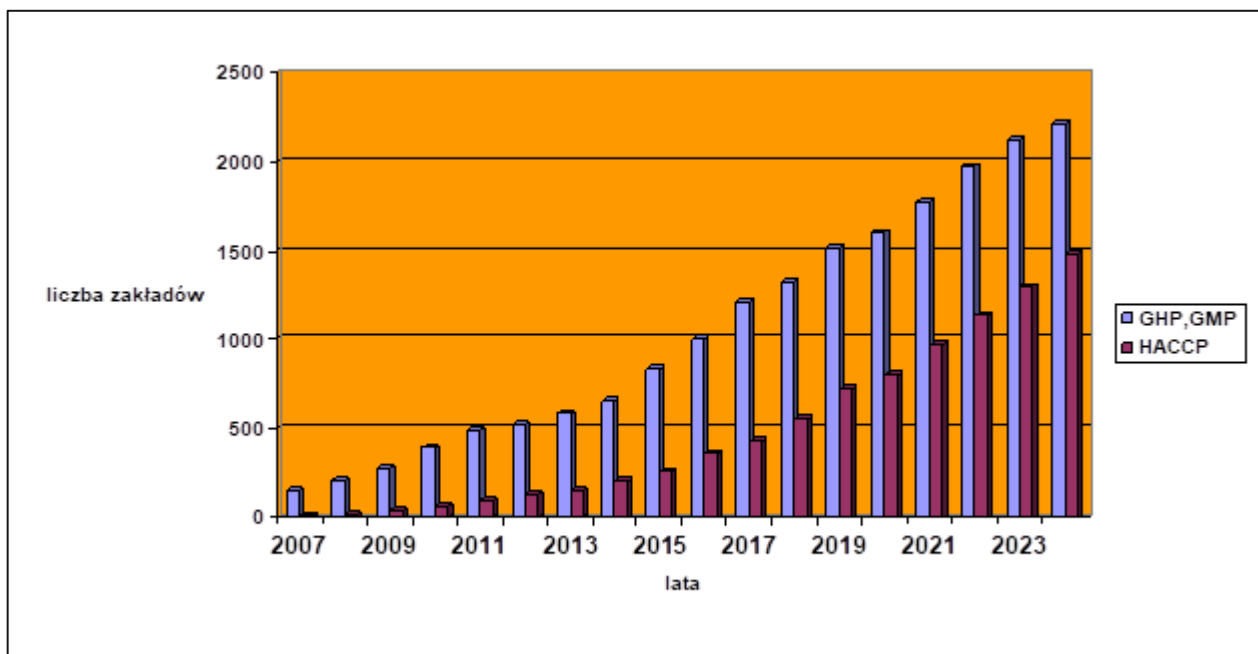
Wykres 1 Liczba kwestionowanych prób żywności w latach 2007-2024

W 2024 r. następowało dalsze zwiększanie liczby zakładów z wdrożonymi systemami zapewnienia jakości zdrowotnej żywności. Zestawienie danych przedstawia tabela 6.

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
1.	Liczba zakładów z wdrożonymi zasadami GHP/GMP	658	832	1005	1218	1325	1516	1604	1774	1973	2121	2214
2.	Liczba zakładów z wdrożonymi zasadami HACCP	209	258	361	432	559	725	805	969	1131	1301	1484

Tabela 6 Zakłady z wdrożonymi zasadami GHP/GMP i HACCP

Na koniec roku z wdrożonymi zasadami GHP/GMP było 2214 zakładów, natomiast system HACCP wprowadziły 1484 zakłady. Systematycznie zwiększa się liczba zakładów stosujących zasady Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) i System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli (HACCP).



Wykres 2 Zakłady z wdrożonymi zasadami GHP/GMP i HACCP w latach 2007 – 2024

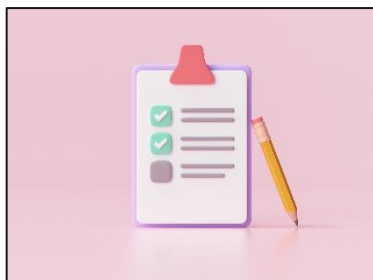
Systematycznie zwiększa się liczba zakładów stosujących zasady Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) i System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli (HACCP). W dalszym ciągu zauważa się, że stan sanitarno-higieniczny obiektów żywności i żywienia, funkcjonujących na nadzorowanym terenie jest zróżnicowany. Na terenie powiatu działają zarówno obiekty nowoczesne np. duże zakłady produkcyjne, obiekty żywienia zbiorowego, markety, kuchnie w szkołach i nowo otwierających się domach opieki dla osób starszych, jak i stare, mieszczące się w małych obiektach, które są pozbawione są możliwości rozbudowy i modernizacji.

W wielu zakładach żywieniowo – żywnościowych stan sanitarny ulega systematycznej poprawie, dzięki coraz większej świadomości przedsiębiorców w zakresie obowiązujących wymagań oraz wdrażaniu i stosowaniu zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), a także wprowadzaniu systemu HACCP to jest Systemu Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli.

Na podstawie przeprowadzonej analizy dokumentacji z kontroli sanitarnych za rok 2024, można stwierdzić, że większość uchybień stwierdzanych podczas kontroli, wynika z nieświadomości pracowników zatrudnionych w sektorze spożywczym, w tym z brakiem szkoleń, które winni zapewnić przedsiębiorcy i brakiem wdrożenia systemu HACCP oraz zasad dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej. Analiza nieprawidłowości i niezgodności w zakładach produkujących środki spożywcze pozwala stwierdzić, że w pełni wymagania prawa żywnościowego spełniają duże firmy, ukierunkowane na jakość produktu i zadowolenie klienta, wdrażające systemy jakości w każdym obszarze działalności.

Na podstawie analizy wyników kontroli dotyczących zakładów żywieniowo – żywnościowych można wnioskować, że stan sanitarny zakładów nie odbiega znacząco od stanu w poprzednich latach. Stan sanitarny tych obiektów ulega systematycznej poprawie. Ogółem wzrosła liczba obiektów z wdrożonymi

zasadami GHP i GMP oraz zasadami systemu HACCP. Przedsiębiorcy w ramach wewnętrznej kontroli często sami decydują się na modernizację pomieszczeń, a tym samym poprawę stanu technicznego obiektów.



W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności będzie kontynuowany nadzór sanitarny szczególnie w obszarach, w których w dalszym ciągu stwierdza się nieprawidłowości takie jak: brak wdrażanych i skutecznych systemów kontroli wewnętrznej, brak prawidłowego znakowania wyrobów, brak identyfikowalności surowców i produktów, wprowadzanie do obrotu

środków spożywczych niewłaściwej jakości, brak zachowania łańcucha chłodniczego, nieprawidłowe procesy mycia i dezynfekcji.

Konieczna jest także kontynuacja uzupełniania wiadomości oraz stały instruktaż prowadzony w czasie kontroli sanitarnych. Bardzo ważnym elementem jest współpraca producentów z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Sanitarnej w rozwiązywaniu problemów, co bardzo często jest czynnikiem pomagającym i mobilizującym do poprawy stanu sanitarnego obiektów i polepszenia jakości produkowanej żywności.

W celu prawidłowego wykonywania zadań, mając na uwadze zmieniający się porządek prawny oraz funkcjonowanie w systemie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności w zintegrowanych strukturach Unii Europejskiej, konieczne jest ciągłe doskonalenie wiedzy pracowników, poprzez udział w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych.

Ponadto, w trosce o „zdrowie publiczne”, niezbędne jest kontynuowanie działań edukacyjnych prowadzących do wzrostu świadomości społeczeństwa w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia, a także upowszechniania wiedzy nt. racjonalnego żywienia i zdrowego trybu życia.

Wnioski dotyczące bezpieczeństwa żywności

- W dalszym ciągu należy obligować właścicieli do zachowania właściwej higieny produkcji i sprzedaży nie tylko działaniami represyjnymi, lecz również poprzez przekazywanie przedsiębiorcom wiedzy merytorycznej oraz instruowanie w zakresie zasad Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP.
- Wobec zakładów produkcyjnych należy w dalszym ciągu podejmować systematyczne działania zmierzające do zapewnienia prawidłowych warunków produkcji środków spożywczych oraz obligować przedsiębiorców do utrzymania skutecznej kontroli wewnętrznej bezpieczeństwa zdrowotnego żywności.
- W zakładach gastronomicznych, ze względu na procesy przygotowywania żywności nietrwałej, niosące ryzyko związane z wystąpieniem zatruc pokarmowych, należy przeprowadzać systematyczne kontrole w celu dalszej poprawy i utrzymania właściwego stanu sanitarnego tych zakładów.

- Na podstawie analizy wyników kontroli, dotyczących zakładów żywnościowo – żywnościowych, można wnioskować o ogólnej poprawie stanu sanitarnego zakładów produkcji żywności.
- Wiele zakładów kontynuowało prace modernizacyjne zmierzające do poprawy warunków higieniczno–sanitarnych, kilkadziesiąt w ostatnim roku wdrożyło zasady GHP/GMP/HACCP.
- Konieczna jest intensyfikacja działań prewencyjno–kontrolnych.
- Istotny problem stanowi dokonywanie oceny żywienia w placówkach prowadzących żywienie zbiorowe zamknięte. Modelowe racje pokarmowe obecnie mają formę zaleceń. Niektóre placówki nie prowadzą pełnych raportów żywieniowych – w związku z powyższym ocena sposobu żywienia jest niemożliwa. Ponadto nie istnieją przepisy narzucające obowiązkowe normy żywieniowe – w związku z powyższym nie ma podstaw prawnych do egzekwowania prawidłowego żywienia w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego.
- W celu prawidłowego wykonywania zadań, mając na uwadze zmieniający się porządek prawny oraz funkcjonowanie w systemie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności w zintegrowanych strukturach Unii Europejskiej, konieczne jest ciągłe doskonalenie wiedzy pracowników, poprzez udział w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych.
- W trosce o zdrowie publiczne niezbędne jest kontynuowanie działań edukacyjnych prowadzących do wzrostu świadomości społeczeństwa w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia, a także upowszechniania wiedzy nt. racjonalnego żywienia i zdrowego trybu życia.
- Analiza wskaźników dotyczących stanu sanitarno–higienicznego zakładów pozostających pod nadzorem PIS w 2024 r. wskazuje na konieczność utrzymania dotychczasowego poziomu działań kontrolnych, a w niektórych sytuacjach ich wzmożenie szczególnie w odniesieniu do zakładów, które nadal wykazują niezgodny z wymaganiami stan sanitarny.
- Wyniki przeprowadzonych kontroli, w tym ilość wydanych decyzji i nałożonych mandatów, potwierdzają także słuszność podejmowania wzmożonych, ukierunkowanych problemowo działań PIS w powiecie pruszkowskim – będą one kontynuowane w kolejnych latach.
- Na oficjalnych stronach internetowych Państwowej Inspekcji Sanitarnej umieszczane są bieżące informacje w zakresie bezpieczeństwa żywności jak też informacje dla prowadzących działalność w zakresie produkcji żywności, żywienia ludzi czy wprowadzania żywności do obrotu.

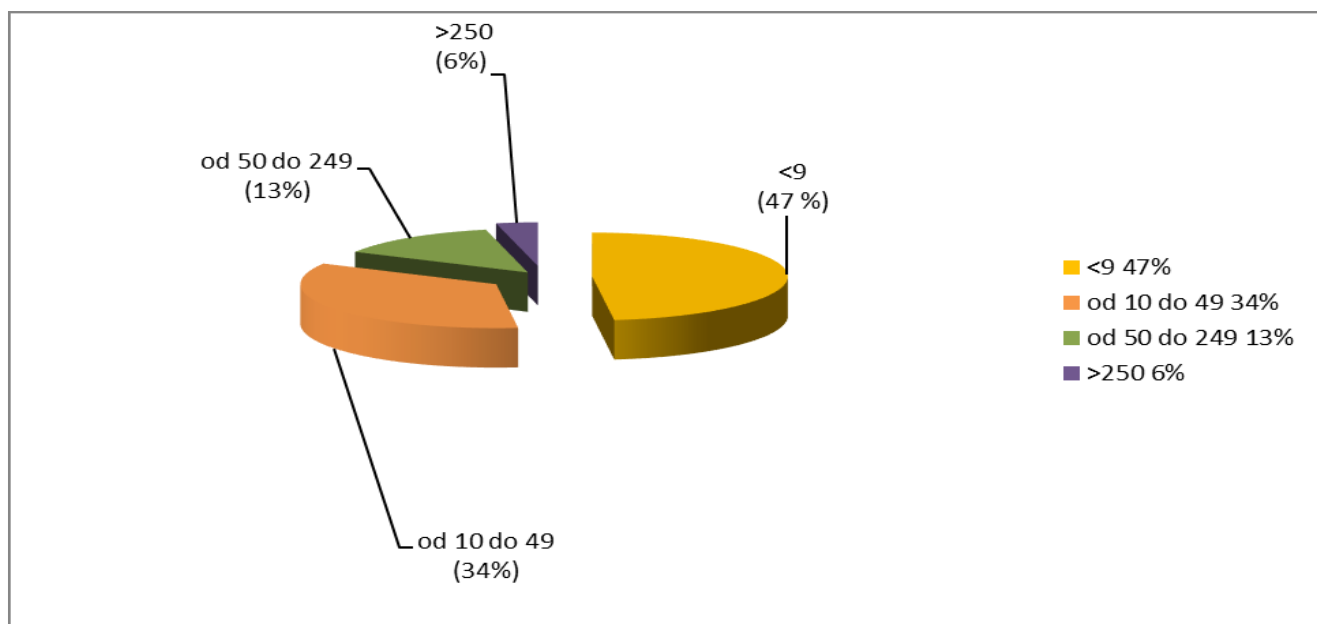
4. Stan sanitarny środowiska pracy

W roku 2024 nadzorem PPIS w Pruszkowie objętych było 697 zakładów z:

- gminy Pruszków – 229 zakładów,
- gminy Raszyn – 148 zakładów,
- gminy Michałowice - 101 zakładów,
- gminy Nadarzyn – 76 zakładów,
- gminy Brwinów - 77 zakładów
- gminy Piastów – 66 zakładów,

zatrudniających 27751 pracowników, w tym:

- 24 zakłady zatrudniające ponad 250 osób,
- 96 zakładów zatrudniających od 50 do 249 osób,
- 241 zakłady zatrudniające od 10 do 49 osób,
- 336 zakładów zatrudniających do 9 osób.



Wykres 3. Zakłady pracy według wielkości zatrudnienia w 2024 roku

4.1. Nadzór nad warunkami środowiska pracy

Do zakresu działania Sekcji Higieny Pracy, zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, należy:

- 1) kontrola utrzymania należytego stanu higienicznego zakładów pracy,

- 2) nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy, a zwłaszcza zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy, wydawanie decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej lub decyzji o braku podstaw do jej stwierdzenia,
- 3) nadzór nad bezpieczeństwem chemicznym, w tym:
 - przestrzegania przez producentów, importerów, osoby wprowadzające do obrotu, stosujące lub eksportujące substancje chemiczne, ich mieszaniny lub wyrobów rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach , obowiązków wynikających z tej ustawy oraz z rozporządzeń Wspólnot Europejskich w niej wymienionych,
 - przestrzegania przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursorzy kategorii 2 i 3 obowiązków wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz z rozporządzeń Wspólnot Europejskich,
 - przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej
 oraz
- 4) nadzór nad przestrzeganiem przepisów zakazujących wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

W roku 2024 pracownicy Sekcji Higieny Pracy PSSE przeprowadzili 114 kontroli w 102 zakładach pracy w tym:

- 39 kontroli w gminie Pruszków w 35 zakładach,
- 18 kontroli w gminie Raszyn w 15 zakładach,
- 20 kontroli w gminie Michałowice w 20 zakładach,
- 1 kontroli w gminie Nadarzyn w 13 zakładach,
- 12 kontroli w gminie Brwinów w 11 zakładach,
- 11 kontroli w gminie Piastów w 8 zakładach.



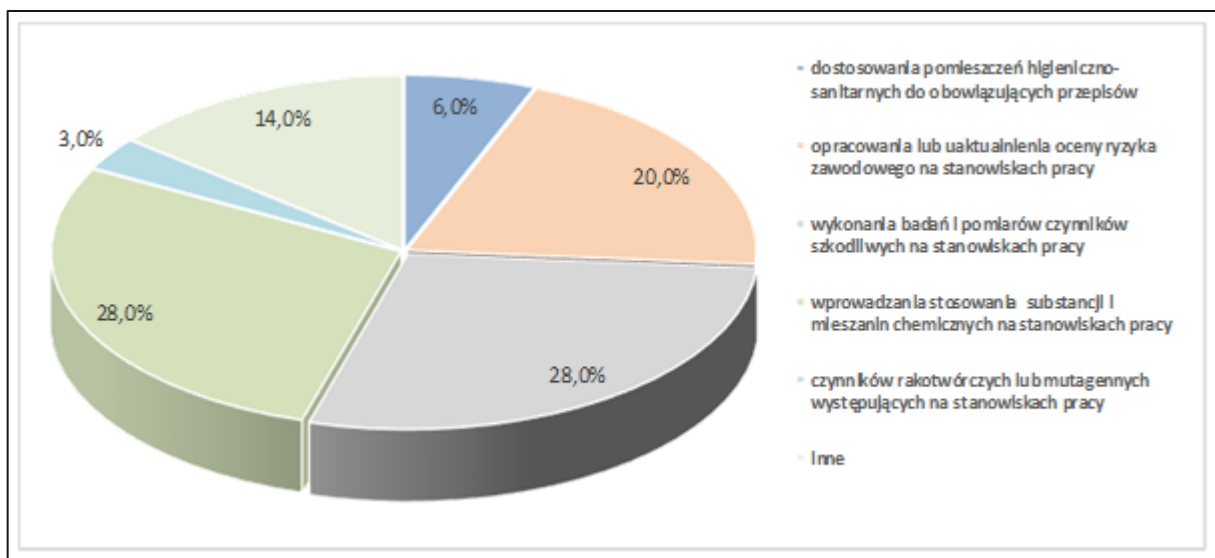
Stwierdzono naruszenie przepisów prawnych, na podstawie których Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie wydał 10 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień w 10 zakładach (4 w gminie Pruszków, 2 w gminie Michałowice 1 w gminie Raszyn, 1 w gminie Piastów , 1w gminie Nadarzyn). Ponadto wydano 4 decyzje zmieniające dotyczące zmiany terminu wykonania nakazów do decyzji wydanych 2023 roku.

Ww. decyzje dotyczyły: SP ZZOZ w Pruszkowie - Szpitala Powiatowego (ul. Armii Krajowej 2/4, 05-800 Pruszków) - 2 decyzje zmieniające oraz Książnicy Pruszkowskiej im. H. Sienkiewicza (ul. Kraszewskiego 13, 05-800 Pruszków) filii nr 6 (05-800 Pruszków, ul. Jasna 3) – 2 decyzje zmieniające.

Nakazy dotyczyły podjęcia działań zmierzających do wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości, które przedstawia Tabela 7 oraz Wykres 4.

Lp.	dotyczy	liczba
1.	dostosowania pomieszczeń higieniczno-sanitarnych do obowiązujących przepisów	2
2.	opracowania lub uaktualnienia oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy	7
3.	wykonania badań i pomiarów czynników szkodliwych i uciążliwych na stanowiskach pracy	10
4.	wprowadzania stosowania substancji i mieszanin chemicznych na stanowiskach pracy	10
5.	czynników rakotwórczych lub mutagennych występujących na stanowiskach pracy	1
6.	inne	5
	razem	35

Tabela 7. Nakazy dla zakładów pracy



Wykres 4. Zagrożenia w nakazach dla zakładów pracy

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie wydał łącznie 35 nakazów.

W roku 2024 wpłynęło do Sekcji Higieny Pracy 21 interwencji, z tego rozpatrzono 19 interwencji. Ogółem rozpatrzono 20 interwencji, jedną z 2023 roku. Na dzień 31.12.2024 r. rozpatrywanie 3 interwencji było w toku. Uznano 4 interwencje jako zasadne (wydano decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości), 3 przekazano do właściwego miejscowo PPIS a 14 uznano za bezzasadne. Interwencje dotyczyły głównie zapewnienia pracownikom odpowiednich warunków bhp określonych w obowiązujących przepisach prawa oraz wprowadzania do obrotu mieszanin chemicznych oraz produktów biobójczych.

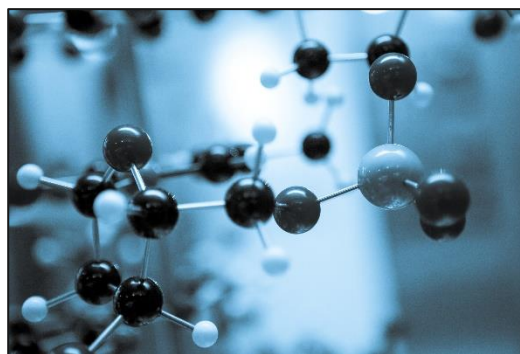
W 2024 roku PPIS przeprowadzał kontrole w nadzorowanych zakładach w celu oceny zagrożeń występujących w środowisku pracy. Na dzień 31.12.2024 r. zatrudnionych było w 7 zakładach pracy 83 pracowników na stanowiskach, gdzie stwierdzono przekroczenie normatywu higienicznego, najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu. W roku 2024 poprawiono warunki pracy 28

pracownikom w czterech zakładach, którzy pracowali w narażeniu na hałas. Częstym powodem braku możliwości obniżenia natężenia dźwięku w środowisku pracy jest specyfika produkcji. W takich przypadkach, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 sierpnia 2005 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne pracodawcy są zobowiązani do sporządzenia i wprowadzenia w życie programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do jak najskuteczniejszego ograniczenia narażenia pracowników na hałas, a w przypadku, gdy uniknięcie lub wyeliminowanie ryzyka zawodowego wynikającego z narażenia na hałas nie jest możliwe za pomocą środków ochrony zbiorowej lub organizacji pracy pracodawca zobowiązany jest udostępnić środki ochrony indywidualnej oraz nadzorować prawidłowość ich stosowania.

Zgodnie obowiązkiem wynikającym z art. 5 ust. 4 a ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie w dziedzinie zapobiegania i zwalczania chorób zawodowych wydał 5 decyzji o stwierdzeniu chorób zawodowych, 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

4.2. Nadzór nad wprowadzaniem i stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin

Polska od 01.06.2007 r. wraz z krajami Unii Europejskiej wdraża i stosuje zapisy Rozporządzenia REACH, dotyczące bezpiecznego stosowania chemikaliów, a od 01.12.2010 r. również Rozporządzenia CLP, dotyczącego klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin chemicznych. Rozporządzenie CLP nakłada na wszystkie podmioty w łańcuchu dostaw chemikaliów obowiązek



utrzymywania współpracy w zakresie klasyfikacji, oznakowania i pakowania chemikaliów. Skierowane jest ono do producentów, importerów i dalszych użytkowników, w tym pracowników i konsumentów. Dotyczy dostaw i stosowania chemikaliów. Obejmuje swoim zakresem także oznakowanie, które umożliwia informowanie użytkownika danej substancji lub mieszaniny chemicznej o zagrożeniach, tak by zwrócić uwagę użytkownika na konieczność unikania narażenia i będącego jego następstwem ryzyka.

W roku 2024 w ewidencji PSSE było 425 zakładów pracy, w których pracownicy stosują w działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny oraz 108 podmiotów gospodarczych wprowadzających do obrotu substancje lub substancje jako składniki w mieszaninach.

Skontrolowano 35 obiektów pod kątem nadzoru nad wprowadzaniem substancji chemicznych i ich mieszanin w zakresie: właściwego przekazywania informacji w łańcuchu dostaw (karty charakterystyki, raport bezpieczeństwa chemicznego, scenariusze narażenia, ocena ryzyka zawodowego) w obrocie krajowym, unijnym, zgodności posiadanych kart charakterystyki i oznakowań opakowań

substancji i mieszanin chemicznych z obowiązującymi wymogami prawa, oraz 73 obiektów pod kątem nadzoru nad stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin w zakresie bezpiecznego przechowywania chemikaliów w magazynach i innych pomieszczeniach pracy oraz oceny dokumentacji dotyczącej bezpieczeństwa chemicznego (instrukcje BHP, szkolenia, instrukcje składowania, pakowania, załadunku i transportu). W trakcie 6 kontroli przeprowadzonych w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin stwierdzono naruszenie przepisów. Wydano decyzje administracyjne, nakazujące: sporządzenie spisu stosowanych mieszanin niebezpiecznych, substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie, przedstawienia kart charakterystyki dla stosowanych substancji i mieszanin chemicznych, dla których istnieje obowiązek dostarczenia karty charakterystyki, wskazania odpowiednio oznakowanego miejsca do przechowywania mieszanin niebezpiecznych oraz zapewnienia instrukcji stanowiskowej bhp przy stosowaniu substancji i mieszanin niebezpiecznych.

W trakcie kontroli sprawdzających stwierdzono wykonanie nakazów.

Nie przeprowadzono kontroli w zakresie wprowadzania detergentów.

4.3. Nadzór nad wprowadzeniem produktów biobójczych



W ewidencji PSSE w Pruszkowie ogółem jest 35 podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzenie do obrotu produktu biobójczego, w tym 3 podmioty zobowiązane do uzyskania pozwolenia Prezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych

na udostępnianie na rynku i stosowanie ww. produktów z Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych. W roku 2024 przeprowadzono 4 kontrole w ww. zakresie oraz 2 kontrole w zakresie stosowania produktów biobójczych.

W trakcie ww. kontroli nie stwierdzono uchybień.

4.4. Nadzór nad warunkami pracy pracowników mających kontakt z czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi

W ewidencji PSSE są wpisane 72 zakłady pracy, zatrudniające pracowników na stanowiskach na których występuje kontakt lub narażenie na czynniki rakotwórcze lub mutagenne.

W ewidencji PSSE jest 76 zakładów pracy, zatrudniających pracowników na stanowiskach na których występuje kontakt lub narażenie na czynniki rakotwórcze lub mutagenne.

Narażenie na czynniki rakotwórcze lub mutagenne lub kontakt z ww. czynnikami na stanowiskach pracy na terenie powiatu pruszkowskiego występuje głównie w zakładach, w których znajdują się laboratoria badawcze, w podmiotach leczniczych, na stacjach benzynowych, w warsztatach samochodowych i w firmach zajmujących się obróbką drewna.

W roku 2024 przeprowadzono 34 kontrole w 33 zakładach w zakresie oceny realizacji wymogów dotyczących substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy. W trakcie jednej kontroli stwierdzono naruszenie przepisów. Wydano decyzję administracyjną nakazującą sporządzenie „Informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym”.

Przeprowadzono kontrolę sprawdzającą. Stwierdzono wykonanie nakazu.

4.5. Nadzór nad wprowadzaniem i stosowaniem prekursorów kategorii 2 i 3

W ewidencji PSSE w Pruszkowie są 2 podmioty wprowadzające do obrotu - importujące prekursory kategorii 3 (kwas siarkowy oraz eter dietylowy) oraz 3 podmioty stosujące w swojej działalności zawodowej prekursory kategorii 2 i 3 (aceton – kat. 3, toluen – kat. 3, kwas siarkowy - kat. 3, nadmanganian potasu – kat. 2, bezwodnik octowy - kat. 2). W roku 2024 przeprowadzono 2 kontrole u importerów w zakresie nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu prekursora kategorii 3 oraz skontrolowano 2 podmioty stosujące prekursory kat. 2 i 3. Nie stwierdzono nieprawidłowości w ww. zakresie.

4.6. Nadzór nad przestrzeganiem zakazu wytwarzania i wprowadzania środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych



Państwowa Inspekcja Sanitarna w ramach prowadzonego nadzoru nad środkami zastępczymi współpracowała na zasadach określonych w Porozumieniu z dnia 26 listopada 2018 r. zawartego pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Komendantem Głównym Policji,

Szefem Krajowej Administracji Skarbowej, Prokuratorem Krajowym, Komendantem Głównym Straży Granicznej i Głównym Inspektorem Farmaceutycznym o współpracy w celu sprawnego i skutecznego wykonywania zadań w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych z ww. organami. Ponadto na szczeblu powiatu współpracowała w oparciu o Porozumienie z 13 marca 2019 roku „o współpracy w celu sprawnego i skutecznego wykonywania zadań w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu

na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych” pomiędzy Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Pruszkowie oraz Komendantem Powiatowym Policji w Pruszkowie.

W 2024 roku nie prowadzono postępowań administracyjnych w stosunku do osób fizycznych, które mogły być odpowiedzialne za wprowadzanie do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych oraz nie prowadzono spraw dotyczących podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi mieszkańców z terenu powiatu pruszkowskiego.

W 2024 roku nie przeprowadzono kontroli w związku z podejrzeniem wprowadzania do obrotu produktów zawierających w składzie substancje spełniające definicje środka zastępczego w rozumieniu art. 4 pkt 27 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Ponadto w roku 2024 Inspektor do spraw Substancji Chemicznych nie występował z prośbą o przeprowadzenie kontroli w zakresie przestrzegania przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, dotyczących prowadzenia przez przedsiębiorców działalności w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia oraz wprowadzania do obrotu nowej substancji psychoaktywnej, w tym w postaci mieszaniny lub w wyrobie.

W roku 2024 nie dokonano do baz SMIOD (System Monitorowania Informacji o Środkach Zastępczych i Nowych Substancjach Psychoaktywnych) nowych wpisów.

Ponownie jak co roku, na początku roku 2024 zwrócono się do podmiotów leczniczych, powiatu pruszkowskiego pismem przypominającym o niezwłocznym przekazywaniu informacji o każdym stwierdzonym przypadku lub podejrzeniu zatrucia środkiem zastępczym do PSSE w Pruszkowie w związku z wejściem z dniem 21.08.2018 r. ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Przesłano do podmiotów leczniczych wzór tabeli zgłoszenia przypadku podejrzenia zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną, który zaczął obowiązywać od 21.08.2018 r. i został opracowany przez Głównego Inspektora Sanitarnego na podstawie art. 30 a ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Poinformowano również:

- o obowiązku wynikającym z art. 30 a ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii: „Podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz podmioty przeprowadzające badanie pośmiertne są obowiązane zgłosić państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu właściwemu ze względu na siedzibę tego podmiotu wystąpienie zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną albo podejrzenie wystąpienia takiego zatrucia albo zgonu, którego przyczyną mogło być albo było zatrucie środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną”,

- w przypadku podejrzenia zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną, informacje w postaci elektronicznej (na ww. wzorze) należy przekazać niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 48 godzin od chwili wystąpienia okoliczności na adres e-mail: sekretariat.psse.pruszkow@sanepid.gov.pl (do PSSE w Pruszkowie).

Ww. pismem zwrócono się również o przekazywanie ww. informacji do Prokuratury oraz do KPP w Pruszkowie.

4.7. Choroby zawodowe

W roku 2024 pracownicy PSSE przeprowadzili 7 postępowań w sprawie chorób zawodowych zakończonych wydaniem decyzji.

Ogółem pracownicy prowadzili 27 postępowań w sprawie chorób zawodowych, w tym:



- 16 dotyczyło czynności związanych z postępowaniami prowadzonymi przez PPIS w Pruszkowie,
- 11 prowadzono na prośbę innych państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych w związku z prowadzonymi postępowaniami dotyczącymi pracowników zatrudnianych na terenie powiatu pruszkowskiego.

Do PPIS w Pruszkowie zgłoszono 9 nowych podejrzeń choroby zawodowej. Na podstawie ww. zgłoszeń wszczęto 8 postępowań administracyjnych o ustalenie choroby zawodowej. Jedno zgłoszenie, po zapoznaniu z aktami przekazano zgodnie z właściwością miejscową do właściwego inspektora sanitarnego.

W roku 2024 nie dokonano zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej – COVID-19.

W postępowaniach administracyjnych prowadzonych w ramach postępowań o ustalenie choroby zawodowej:

- zostało przeprowadzonych 23 postępowań (wizytacji) w zakładach pracy,
- dokonano 6 przesłuchań stron w prowadzonych postępowaniach o ustalenie choroby zawodowej,
- PPIS w Pruszkowie zwracał się 15 razy z prośbą o przeprowadzenie oceny narażenia zawodowego do inspektora sanitarnego właściwego ze względu na siedzibę zakładu, w którym pracownik był zatrudniony lub ze względu na miejsce występowania narażenia zawodowego oraz 6 razy z prośbą o przesłuchanie strony w prowadzonym postępowaniu.

Na podstawie zebranej dokumentacji sporządzono 28 kart oceny narażenia zawodowego.

Działanie podjęte w ramach prowadzonych postępowań ujęte zostały w poniższej tabeli

Lp.	Działania PPIS	
	opis	liczba
1.	Prowadzone postępowania w sprawie podejrzenia choroby zawodowej zakończone decyzją	7
2.	Sporządzone karty oceny narażenia zawodowego przez PPIS w Pruszkowie.	28
3.	Prośba do innych PPIS o przeprowadzenie oceny narażenia zawodowego i sporządzenie karty oceny narażenia zawodowego.	15
4.	Wydane decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej.	5
5.	Wydane decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.	2
6.	Inne pisma kierowane do właściwych urzędów, stron w związku z prowadzonymi postępowaniami.	92

Tabela 8. Postępowania w sprawie chorób zawodowych w 2024 roku

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie, w oparciu o orzeczenia lekarskie wystawione przez lekarzy orzeczników oraz zebraną dokumentację i przeprowadzoną ocenę narażenia zawodowego wydał 5 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

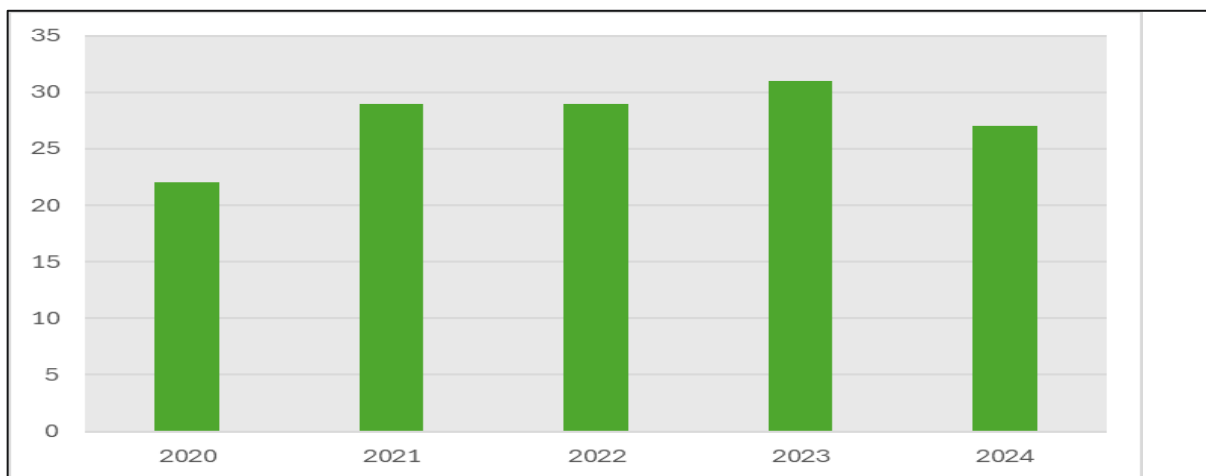
Zestawienie decyzji PPIS wydanych w sprawie chorób zawodowych w latach 2019-2024 przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Decyzje w sprawie	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1.	stwierdzenia choroby zawodowej	0	3	2	5	3	5
2.	braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej	2	0	1	3	3	2
3.	inne decyzje	0	0	0	1	1	0
4.	razem	2	3	3	9	7	7

Tabela 9. Decyzje PPIS w sprawie chorób zawodowych w latach 2019-2024

Porównując liczbę decyzji PPIS w sprawie chorób zawodowych wydawanych w ciągu ostatniego roku do liczby decyzji wydanych w poprzednim roku liczba ta jest taka sama. Liczba decyzji zależy od liczby orzeczeń lekarskich wystawionych przez jednostki orzecznicze.

W porównaniu z latami ubiegłymi liczba prowadzonych postępowań w roku 2024 w sprawie o ustalenie choroby zawodowej utrzymuje się na tym samym poziomie. Zestawienie przeprowadzonych postępowań w sprawie chorób zawodowych w latach 2020-2024 zawiera poniższy wykres.



Wykres 5. Prowadzone postępowania w sprawie chorób zawodowych przez PPIS w latach 2019-2024

Zapobieganie i zwalczanie chorób zawodowych w odniesieniu do pracowników zakładów powiatu pruszkowskiego polega między innymi na kontroli:

- przestrzegania przez pracowników procedur bezpiecznej i higienicznej pracy,
- utrzymania należytego stanu higieniczno-sanitarnego zakładów pracy,
- zapoznania pracowników i wypełniania przez pracodawców obowiązków, wynikających z oceny ryzyka zawodowego, w tym stosowania środków ochrony indywidualnej.

4.8. Wnioski

PPIS w 2024 roku obejmował nadzorem bieżącym 697 zakładów pracy. W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 114 kontroli sanitarnych oraz 23 wizytacje w zakładach pracy w ramach prowadzonych postępowań w sprawach chorób zawodowych.

W roku 2024 stwierdzono, że do głównych czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w zakładach pracy na terenie powiatu pruszkowskiego należy: hałas, czynniki rakotwórcze, czynniki biologiczne.

W nadzorowanych 7 zakładach pracy występują przekroczenia najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu. Łącznie prace w narażeniu na ww. czynnik wykonuje 83 pracowników.

W roku 2024 poprawiono warunki pracy 28 pracownikom w czterech zakładach, którzy pracowali w narażeniu na hałas.

W 2024 roku prowadzono 27 postępowań w sprawie chorób zawodowych, w rejestrze zgłoszeń w sprawach chorób zawodowych odnotowano 8 nowych przypadków z terenu powiatu pruszkowskiego. PPIS wydał 5 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej

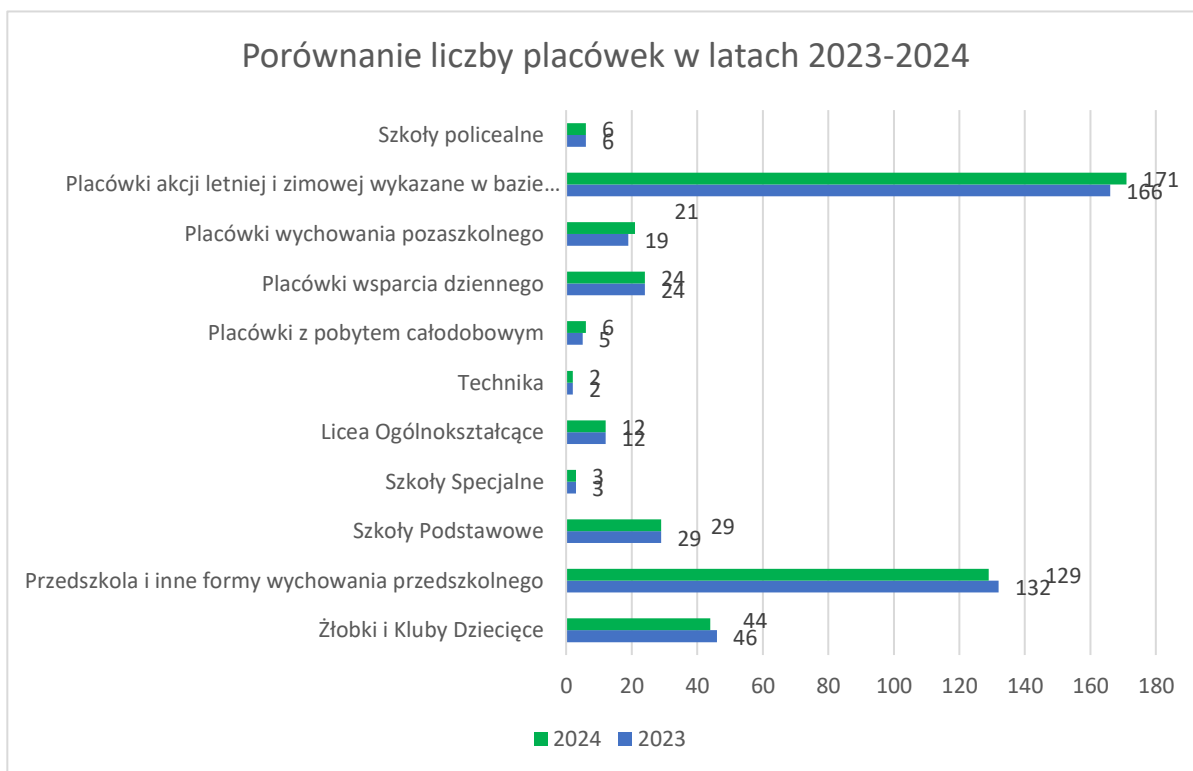
W przyszłości należy utrzymać liczbę podjętych działań kontrolnych (liczba kontroli w 2022 r. - 97, w 2023 r. - 137, w roku 2024 -115), aby stan higieniczno-sanitarny środowiska pracy nie pogarszał się i aby zlikwidować istniejące zagrożenia.

5. Stan sanitarny placówek nauczania, wychowania i opieki

W Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży w 2024 r. zatrudnione były 2 osoby. Zadania sekcji polegały na koordynowaniu i monitorowaniu bieżącego nadzoru nad stałymi placówkami nauczania, opieki i wychowania oraz sezonowymi placówkami wypoczynku, w celu osiągnięcia optymalnych warunków sanitarnych pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach.

W 2024 r. nadzorem objętych było 454 placówki nauczania, wychowania i opieki w tym:

- 44 żłobków i klubów dziecięcych,
- 129 przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego (punkty przedszkolne), w tym
1 przedszkole specjalne
- 29 szkół podstawowych,
- 12 liceów ogólnokształcących,
- 1 branżowa szkoła I i II stopnia
- 3 szkoły specjalnych
- 6 szkół policealnych
- 5 placówek z pobytem całodobowym
- 24 placówki wsparcia dziennego
- 21 placówki wychowania pozaszkolnego,
- 171 placówek wypoczynku zimowego i letniego wykazanych w bazie MEN
- 11 zespołów szkół, w tym: 6 przedszkoli, 9 SP, 4 LO, 2 technika, 2 szkoły branżowe, 1 zespół szkół specjalnych składający się ze szkoły podstawowej, szkoły branżowej oraz szkoły przysposabiającej



Wykres 6. Placówki nauczania, wychowania i opieki

W roku 2024 odpowiedziano na 6 wniosków interwencyjnych, z których wszystkie okazały się bezzasadne, a dotyczyły:

- prośby o kontrolę w wyrejestrowanym Klubie dziecięcym Maluszek przy ul. Grunwaldzkiej 34 w Piastowie- placówka nadal prowadziła działalność oraz żywienie dzieci , co także nie zostało zgłoszone do rejestru PIS w zakresie prowadzonego żywienia.
- dwa razy zgłoszono nieprawidłowości dotyczące żywienia oraz brudnych ubrań pań kucharek w Zespole Szkolno- Przedszkolnym w Nowej Wsi przy ul. Głównej 96.
- w Szkole Podstawowej nr 9 przy ul. Mostowej 6 w Pruszkowie rodzic poprosił o kontrolę tego co proponuje się do spożycia w automacie.
- zgłoszenia braku przestrzegania zasad higieny w sali pobytu, braku właściwej opieki a także warunków higieniczno- sanitarnych podczas turnusu letniego wypoczynku prowadzonego przez Spółdzielnię mieszkaniową w Piastowie.
- w Przedszkolu Bajkowy Lasek w „Starej Wsi” przy ul. Sympatycznej 3, interwencja dotycząca zbyt niskiej temperatury w salach dla dzieci.



W nadzorowanych placówkach stałych przeprowadzono 90 kontroli, w 90 placówkach czyli skontrolowano 31,4 % placówek będących w ewidencji. W nadzorowanych placówkach wypoczynku zimowego i letniego przeprowadzono 9 kontroli, w 9 placówkach czyli skontrolowano 5,3 % placówek zgłoszonych do Bazy wypoczynku dzieci i młodzieży. W wyniku kontroli wydano 1 decyzję administracyjną. Nie nałożono mandatów karnych.

Wydano 23 opinie sanitarne w celach rejestracji działalności, w tym dla:

- 5 żłobków
- 7 innych form wychowania przedszkolnego
- 5 przedszkoli niepublicznych
- 1 niepublicznego zespołu szkół
- 1 niepublicznej szkoły podstawowej
- 3 placówek pracy pozaszkolnej, w tym 2 poradni psychologiczno- pedagogicznych
- 1 placówki kształcenia ustawicznego

W 2024 r. zaplanowano w harmonogramie 59 kontroli sanitarnych w placówkach oświaty i wychowania. Przeprowadzono 90 kontroli.

Współpraca z merytorycznymi komórkami nadzoru prowadzona była na bieżąco w zależności od potrzeb i napotykanym problemom.

Współpracowano z pracownikami Promocji Zdrowia – 2 wspólne kontrole/wizytacje. Każda z sekcji w swoim zakresie. Działania edukacyjno-informacyjne dotyczyły bezpiecznych wakacji.

Wspólnie z pracownikami Promocji Zdrowia zorganizowano szkolenie dla dyrektorów szkół i przedszkoli oraz pracowników służby zdrowia nt.: „Powracające i nowe zagrożenia epidemiologiczne Błonica, Tęžec, Krztusiec, MPox”. W ramach akcji Zdrowe piersi są OK! pracownicy Higieny Dzieci i Młodzieży organizowali spotkania i pogadanki dla młodzieży szkół ponadpodstawowych oraz Seniorów.

Wspólnie z pracownikami Promocji Zdrowia organizowano „Festiwal piosenki o zdrowiu”.

Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach objętych nadzorem przedstawiały się następująco:

5.1. Żłobki i przedszkola



W 2024 r. na terenie powiatu pruszkowskiego funkcjonowało 40 żłobków i 4 kluby dziecięce oraz 129 przedszkoli /punkty przedszkolne.

Rozpoczął działalność 1 niepubliczny żłobek: w Brwinowie „Słoneczko”. Działalność rozpoczęło 6 niepublicznych punktów przedszkolnych: Terapeutyczny Punkt Przedszkolny „Bursztynek”

w Pruszkowie, Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Punkt Terapeutyczny Antoś” w Pruszkowie, Terapeutyczny Punkt Przedszkolny "Puzzelek" w Pruszkowie, Punkt Przedszkolny Sensoryczno Terapeutyczny "Leśna Akademia" w Pruszkowie, Niepubliczny Punkt Przedszkolny Słoneczna Akademia w Brwinowie, Niepubliczny Terapeutyczny Punkt Przedszkolny "Niebieski Kluczyk" Komorowie.

W 2024 r. rozpoczęto budowę Miejskiego Przedszkola nr 9 w Pruszkowie przenosząc na czas budowy całą placówkę do Miejskiego Przedszkola nr 11 w Pruszkowie, które zostało oddane do użytku od września 2024r.

W tej grupie placówek nie wystawiono żadnego mandatu za nieprzestrzeganie wymagań sanitarno – higienicznych. Wystawiono 1 decyzję nakazującą usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli związanych ze złym stanem technicznym wyposażenia placu zabaw.

W roku 2024 stan sanitarno-higieniczny placówek, oprócz wyżej wymienionej, nie budził większych zastrzeżeń.

5.2. Szkoły podstawowe

W 2024 r. na terenie powiatu pruszkowskiego, funkcjonowało 29 szkół podstawowych. W Szkole Podstawowej nr 3 w Pruszkowie zakończono rozbudowę i przebudowę obiektu. Oddano do użytku halę sportową przy Szkole Podstawowej nr 3 w Piastowie. Rozpoczęto budowę hali sportowej przy Szkole Podstawowej nr 1 w Pruszkowie. Rozpoczęto budowę szkoły podstawowej w Parzniewie.

W pozostałych szkołach przeprowadzono drobne remonty, naprawy i konserwacje przed rozpoczęciem roku szkolnego 2024/2025.

Nie wystawiono w tej grupie placówek mandatów i decyzji płatniczych.

W 2024 roku wydano 1 opinię sanitarną dla nowo powstałej szkoły podstawowej: Niepublicznej Szkoły Podstawowej Montessori w Pruszkowie

W roku 2024 w skontrolowanych placówkach nie odnotowano problemów z dostępnością do urządzeń sanitarnych. Aby zachować higieniczny rozkład zajęć lekcyjnych, w szkołach prowadzone są zajęcia w systemie dwu zmianowym, lub jednozmianowym z przesunięciem.

5.3. Licea ogólnokształcące, technika i szkoły policealne



W roku sprawozdawczym na naszym terenie funkcjonowało 16 liceów ogólnokształcących, (w tym 4 w zespołach oraz 3 licea dla dorosłych), 2 technika, 5 szkół branżowych (w tym 2 szkoły przysposabiające i 1 specjalna), 6 szkół policealnych.

W 2024 r. pracownicy Higieny Dzieci i Młodzieży przeprowadzili w szkołach ponadpodstawowych 2 kontrole

Oddano do użytku Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Pruszkowie a także basenu przy Liceum Mistrzostwa Sportowego i Liceum Sportowym przy ul. Gomulińskiego w Pruszkowie.

5.4. Zespoły szkół

W roku sprawozdawczym w tej grupie funkcjonowało 12 zespołów placówek oświatowych. W 9 funkcjonują szkoły podstawowe, w 6 przedszkola, w 4 licea ogólnokształcące, w 2 technika, w 3 branżowe szkoły I i II stopnia. W 2024 r wydano opinię sanitarną na nowopowstały Niepubliczny Zespół MOST w Sękocinie (Szkoła Podstawowa i LO). Placówka powstała z założeniem prowadzenia „Szkoły w chmurze”.

5.5. Placówki z pobytem dziennym i całodobowym

W 2024 r. na terenie powiatu pruszkowskiego funkcjonowało 5 placówek z pobytem całodobowym, objętych nadzorem PSSE w Pruszkowie. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 1 kontrolę

w Specjalnym Niepublicznym Ośrodku Szkolno- Wychowawczym Sióstr Rodziny Maryi w Brwinowie, prowadzonym przez Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi Prowincja Niepokalanej Warszawskiej. Prowadzi działalność wychowawczo-oświatową oraz terapeutyczną dla dzieci. Placówka zapewnia właściwe warunki pobytu i nauki.

5.6. Placówki wychowania pozaszkolnego i opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego



W 2024 r. na terenie powiatu pruszkowskiego funkcjonowało 24 placówki wsparcia dziennego (takich jak świetlice środowiskowe) oraz 19 placówek wychowania pozaszkolnego (tj. poradnie, domy kultury i ośrodki sportu).

W 2024 r rozpoczęła działalność: 1 poradnia psychologiczno-pedagogiczna oraz 1 placówka oświatowo- wychowawcza, a także 1 ośrodek doskonalenia nauczycieli.

5.7. Higienizacja procesów nauczania

Na przestrzeni ostatnich lat ulegają sukcesywnej poprawie warunki dostosowania mebli do wymagań ergonomii. Przyczyniła się do tego praca instruktażowa kierowana do dyrektorów placówek i organów prowadzących. Obecnie wszystkie placówki dysponują meblami edukacyjnymi o parametrach zgodnych z Polską Normą.

We wszystkich kontrolowanych w 2024 roku szkołach zapewniono uczniom szafki lub regały do przechowywania podręczników w placówce.

Większość szkół na terenie powiatu pracuje w systemie jednozmianowym z przesunięciem, a rozkłady zajęć lekcyjnych są układane w miarę możliwości w sposób higieniczny.

Podczas kontroli prowadzone są działania edukacyjne mające na celu zwiększenie świadomości w zakresie profilaktyki wad postawy, wpływu właściwego oświetlenia, oraz prawidłowej wentylacji na zdrowie dzieci.

W porównaniu do roku 2023 nie odnotowano większych zmian w tym zakresie.

5.8. Żywnienie dzieci i młodzieży

W skontrolowanych placówkach prowadzono żywienie uczniów przygotowywane na miejscu we własnej kuchni lub dostarczane przez firmy cateringowe. W 2024 r. placówki zapewniały wychowankom możliwość higienicznego spożywania posiłków. Do dyspozycji uczniów są automaty do sprzedaży

przekąsek i napojów oraz sklepiki szkolne. W kontrolowanych placówkach dyrektorzy powracają do uruchamiania poidełek, które na czas pandemii były wyłączone z użytku.

5.9. Akcja zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży



W 2024 r. zorganizowano 36 turnusów wypoczynku zimowego i 135 turnusów wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży. Skontrolowano 9 turnusów, we wszystkich zapewniono dzieciom wyżywienie. Wypoczynek zimowy zorganizowano w obiektach szkolnych i przedszkolnych oraz w obiektach hotelowych. W akcji letniej były

to również inne ośrodki, np. kluby jazdy konnej, ośrodki sportowe, domy kultury, spółdzielnia mieszkaniowa. W roku sprawozdawczym na terenie naszego powiatu zorganizowano 11 turnusów wypoczynku w obiektach całorocznych. Z wypoczynku, na skontrolowanych turnusach zimowych i letnich wakacji korzystało 392 dzieci. Wszystkie placówki zgłosiły wypoczynek do Kuratorium Oświaty i uzyskały pozwolenie na prowadzenie akcji. Dziesięć placówek nie odnotowano.



5.10. Wnioski

We wszystkich kontrolowanych szkołach na terenie powiatu pruszkowskiego uczniowie mieli możliwość zostawiania części podręczników i przyborów szkolnych w przeznaczonych na ten cel szafkach, lub wydzielonych półkach w salach. Trudno jednak stwierdzić, że sytuacja w zakresie ciężaru plecaków szkolnych poprawiła się, lub znacząco zmieniła.

Podczas kontroli bieżących w 1 przedszkolu stwierdzono zły stan techniczny wyposażenia placu zabaw.

Wszystkie placówki posiadające pomieszczenia kuchenne organizowały dla dzieci wyżywienie w formie obiadów pełnych lub jednodaniowych. Do części placówek, które nie posiadają bloków żywieniowych posiłki były dowożone przez firmy cateringowe.

W kontrolowanych szkołach podstawowych dla 27 uczniów posiłki były dofinansowane przez gminy.

Poprawiło się wyposażenie szkół w sprzęt komputerowy i multimedialny. Pracownie fizyczne i chemiczne coraz częściej są wyposażone w gogle VR, co umożliwia prowadzenie eksperymentów bez użycia substancji chemicznych.

Placówki zapewniają uczniom możliwość doboru krzeseł i stolików do warunków antropometrycznych. W skontrolowanych placówkach zachowane są standardy dostępności do urządzeń sanitarnych.

Wypoczynek dzieci i młodzieży na terenie powiatu pruszkowskiego w ostatnich latach opierał się głównie na formach organizowanych w miejscu zamieszkania. Coraz częściej organizatorzy korzystają z zapleczy hotelowych do prowadzenia obozów wyjazdowych na naszym terenie. Placówki organizujące akcję letniego i zimowego wypoczynku mają obowiązek rejestracji w Mazowieckiej Bazie Wypoczynku. Zainteresowanie wypoczynkiem dzieci i młodzieży na terenie naszego powiatu systematycznie rośnie, o czym świadczy rosnąca z roku na rok baza zarejestrowanych turnusów wypoczynkowych.

Na terenie powiatu nie stwierdzono tzw. dzikich turnusów.

Stan sanitarno-higieniczny w kontrolowanych placówkach nie budzi większych zastrzeżeń.

6. Działania i zadania promocji zdrowia

6.1. Tematyka działalności oświatowo-zdrowotnej



Zadania Sekcji Promocji Zdrowia na terenie Powiatu Pruszkowskiego w roku 2024 wynikały przede wszystkim z Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i polegały na inicjowaniu, wdrażaniu, koordynowaniu i nadzorowaniu działalności oświatowo-zdrowotnej w celu kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Ukierunkowane były zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia, wytycznymi

WHO, sytuacją epidemiologiczną, bieżącymi potrzebami zdrowotnymi mieszkańców powiatu.

Cele realizowanych przedsięwzięć to edukacja, wzrost świadomości zdrowotnej społeczeństwa, zaznajomienie z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzowanie i zachęcanie do stosowania zasad higieny i racjonalnego żywienia, profilaktyka chorób i pobudzanie aktywności społecznej do działań na rzecz własnego zdrowia i zdrowego trybu życia.

6.2. Tematy wiodące w roku 2024

Wymienione niżej zagadnienia były tematami wiodącymi oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia:

- Promowanie roli aktywności fizycznej i zbilansowanej diety oraz zdrowego stylu życia;
- Propagowanie programu promującego szczepienia ochronne
- Kształtowanie zachowań i postaw prozdrowotnych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych poprzez realizację programów edukacyjnych
- Zintensyfikowanie działań edukacyjnych o charakterze nieprogramowym związanych z poprawą bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci, młodzieży i dorosłych w powiecie
- Opracowywanie i publikowanie materiałów edukacyjnych i informacyjnych dotyczących promocji zdrowia i profilaktyki chorób

6.3. Adresaci oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Działania Sekcji Promocji Zdrowia są skierowane do następujących grup mieszkańców powiatu pruszkowskiego:

Dzieci i młodzież:

- Dzieci w wieku przedszkolnym;

- Uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych;

Osoby dorosłe:

- Dyrektorzy placówek oświatowo-wychowawczych, nauczyciele, wychowawcy, pedagodzy i pielęgniarki środowiska szkolnego;
- Rodzice dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym;
- Kierownicy i wychowawcy placówek organizujących letni i zimowy wypoczynek;
- Lekarze, pielęgniarki, inni pracownicy zakładów opieki zdrowotnej;
- Pacjenci zakładów opieki zdrowotnej;
- Społeczność lokalna.

Funkcjonariusze samorządów terytorialnych.

6.4. Realizacja interwencji programowych

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce

Celem głównym programu było zmniejszenie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu w Polsce poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy oraz zwiększenie świadomości w tym zakresie.

Realizacja programu w roku 2024 odbywała się poprzez:

- Organizowanie Ogólnokrajowych Kampanii Edukacyjnych:
 - „Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu”;
 - „Światowy Dzień bez Tytoniu”.
- Realizację następujących programów edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży:
 - „Czyste powietrze wokół nas”;
 - „Nie pal przy mnie proszę”;
 - „Znajdź właściwe rozwiązanie”.
 - „Bieg po zdrowie”



Celem organizacji Ogólnokrajowych Kampanii Edukacyjnych było dostarczenie społeczeństwu informacji w zakresie zysków płynących z niepalenia oraz aspektów zdrowotnych i społecznych związanych z paleniem tytoniu a także przypomnienie o obowiązującym prawie,

wzmocnienie jego przestrzegania oraz prowadzenie monitoringu i oceny przestrzegania zakazu palenia tytoniu w miejscach użyteczności publicznej, zakładach opieki zdrowotnej, placówkach oświatowo-wychowawczych.

Światowy Dzień bez Tytoniu – 31 maj 2024 roku

Obchody Światowego Dnia Bez Tytoniu skupiły się na podjęciu działań przez placówki oświatowo-wychowawcze w formie on-line oraz stacjonarnie.

Adresatami podejmowanych działań byli: uczniowie szkół podstawowych, uczniowie szkół średnich, rodzice dzieci, pracownicy placówek oświatowo-wychowawczych, interesanci PSSE.

Realizatorzy działań: dyrektorzy szkół i przedszkoli, nauczyciele, pedagodzy, pielęgniarki szkolne, dyrektorzy.

Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu 21 listopada 2024 roku

Światowy Dzień Rzucania Palenia, obchodzony jest corocznie w trzeci czwartek listopada. Pomysłodawcą



akcji był amerykański dziennikarz Lynn Smith, który w 1974 roku zaapelował do czytelników swojej gazety, aby przez jeden dzień nie palili papierosów. W Polsce Światowy Dzień Rzucania Palenia obchodzony jest od 1991 roku.

Adresaci: dzieci i młodzież w wieku

szkolnym, ich rodzice i opiekunowie, pacjenci przychodni, interesanci PSSE.

Partnerzy: dyrektorzy placówek oświatowo-wychowawczych, kierownicy przychodni.

Realizatorzy: nauczyciele, pedagodzy, pielęgniarki, lekarze.

Czyste powietrze wokół nas

Celem programu jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach,

w których inne osoby palą przy nich papierosy oraz wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.

Adresatami podejmowanych działań są dzieci w wieku 5-6 lat, ich rodzice i opiekunowie. Program był realizowany w 6 placówkach.



Działaniami edukacyjno-informacyjnymi w 2024 r. objęto 467 osób. Realizatorami programu byli nauczyciele wychowania przedszkolnego przy wsparciu pomocy nauczycieli. Formy realizacji w okresie funkcjonowania stacjonarnego placówek: narady, formy wizualne, poradnictwo, dystrybucję materiałów edukacyjnych, zabawy ruchowe, wykonanie prac plastycznych.

Nie pal przy mnie proszę

Celem głównym programu jest zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu, poprzez



zwiększenie wiedzy w zakresie odpowiedzialności za własne zdrowie, kształtowanie umiejętności dbania o zdrowie własne i swoich bliskich, a także kształtowanie postaw asertywnych.

Adresatami byli uczniowie klas I-III szkół podstawowych oraz ich rodzice.

Do realizacji programu w powiecie pruszkowskim przystąpiło 9 szkół podstawowych. Działaniami edukacyjno-informacyjnymi objęto 2166 osób.

Realizatorami programu byli nauczyciele nauczania wczesnoszkolnego, wychowawcy klas oraz pielęgniarki środowiska szkolnego.

Formy realizacji w okresie funkcjonowania stacjonarnego placówek: narady, spotkania z rodzicami, formy wizualne, konkursy, gry i zabawy, imprezy prozdrowotne, informacje opublikowane w prasie szkolnej oraz informacje opublikowane w prasie i telewizji szkolnej, prezentacje multimedialne, dystrybucja materiałów edukacyjnych.

Znajdź właściwe rozwiązanie

Celem głównym programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych, poprzez zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego, kształtowanie



umiejętności dbania o zdrowie własne i zdrowie swoich bliskich, kształtowanie postaw asertywnych związanych z unikaniem czynnego i biernego palenia tytoniu.

Realizatorami programu są: nauczyciele, pedagodzy, pielęgniarki środowiska szkolnego. Zastosowano następujące formy realizacji: narady, spotkania z rodzicami, pogadanki, pokazy, gry i zabawy, formy wizualne, konkursy, imprezy prozdrowotne, informacje w prasie, radiowęźle i w telewizji szkolnej, dystrybucję materiałów edukacyjnych.

Programy propagujące zdrowy styl życia

W 2024 r. podjęto realizację następujących programów edukacyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych:

Trzymaj Formę

Celem głównym programu jest poprawa sposobu odżywiania się młodzieży poprzez edukację w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin mającą na celu zachęcenie do aktywnego stylu życia i stosowania zbilansowanej diety. Adresaci: uczniowie klas V-VIII szkół podstawowych, rodzice.

Program był realizowany w 17 szkołach. Działaniami edukacyjno-informacyjnymi objęto 5217 osób. Realizatorami programu byli: nauczyciele, pedagodzy, pielęgniarki środowiska szkolnego. Zastosowano następujące formy realizacji: narady, spotkania z rodzicami, pogadanki, pokazy, gry i zabawy, formy wizualne, konkursy, imprezy prozdrowotne, informacje w prasie, radiowęźle i w telewizji szkolnej, dystrybucję materiałów edukacyjnych.

#ŻyjDobrze

Program edukacyjny #ŻyjDobrze koncentruje się na propagowaniu zdrowego stylu życia wśród uczniów, rodziców i kadry pedagogicznej szkół podstawowych. Kształtowanie postaw prozdrowotnych oraz przekazywanie wiedzy warunkującej podejmowanie wyborów sprzyjających zdrowiu od zawsze wpisuje się w podstawy naszej działalności na rzecz poprawy zdrowia publicznego. Adresatami są uczniowie szkół podstawowych, rodzice i opiekunowie uczniów oraz kadra pedagogiczna szkół.

Program był realizowany w 9 placówkach. Działaniami edukacyjno-informacyjnymi objęto 3157 osób. Realizatorami programu byli: nauczyciele oraz pedagodzy. Zastosowano następujące formy realizacji: narady, spotkania z rodzicami, pogadanki, pokazy, gry i zabawy, formy wizualne, konkursy, imprezy prozdrowotne, informacje w prasie szkolnej oraz dystrybucję materiałów edukacyjnych.

Programy profilaktyki nowotworowej



Celem głównym programu było zmniejszenie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z rozprzestrzeniania się chorób nowotworowych w Polsce poprzez zmniejszenie zachorowalności oraz zwiększenie świadomości w tym zakresie.

Realizacja następujących programów edukacyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych:

- „Wybierz życie pierwszy krok”
- „Zdrowe piersi są OK !”

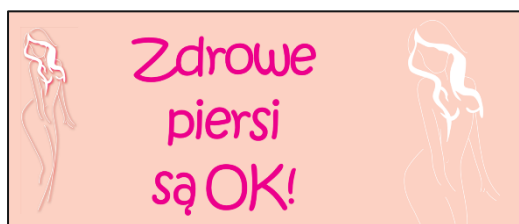
Wybierz życie – Pierwszy krok

Celem głównym programu jest zmniejszenie zachorowalności i umieralności na raka szyjki macicy. Program był skierowany do uczniów klas I szkół średnich, ich rodziców oraz kadry pedagogicznej szkół.

Podczas realizacji współpracowano z Wojewódzkim Ośrodkiem Koordynującym Populacyjne Programy Wczesnego Wykrywania Raka Piersi oraz Profilaktyki Wykrywania Raka Szyjki Macicy. Program był realizowany w 6 placówkach. Działaniami informacyjno-edukacyjnymi objęto 1217 osób (niemal trzykrotnie więcej niż w roku ubiegłym).

Zdrowe piersi są OK

Celem głównym programu jest edukacja młodzieży szkół ponadgimnazjalnych oraz ich rodziców i nauczycieli w zakresie profilaktyki raka piersi, oraz kształtowanie wśród uczennic nawyku pielęgnacji piersi i dbania o nie. Program był realizowany poprzez przekazanie wiedzy na temat raka piersi, zwiększenie świadomości o czynnikach ryzyka oraz kształtowanie postaw zdrowotnych.



Realizatorami programu byli: dyrektorzy, nauczyciele, pedagodzy, pielęgniarki.

Podczas realizacji również współpracowano z Wojewódzkim Ośrodkiem Koordynującym Populacyjne Programy Wczesnego Wykrywania Raka Piersi oraz Profilaktyki Wykrywania Raka Szyjki Macicy. Program był realizowany w 6 placówkach. Działaniami informacyjno-edukacyjnymi objęto 1354 osób (niemal trzykrotnie więcej niż w roku ubiegłym).

Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

Celem głównym projektu jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym, tj. między 15 a 49 rokiem życia.

W 2024 roku realizacja poprzez program:

„ARS-czyli jak dbać o miłość?”

Celem programu jest dotarcie z przekazem edukacyjnym do uczniów szkół ponadgimnazjalnych na terenie całego kraju i ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez młodzież w wieku prokreacyjnym.

Wyjątkowość programu „ARS, czyli jak dbać o miłość?”, polega na nowoczesnym podejściu do profilaktyki uzależnień, opartym o wartości uznawane przez młodych ludzi. Głównym celem programu pt. „ARS, czyli jak dbać o miłość?” jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez młodzież (np. alkoholu, tytoniu, narkotyków i dopalaczy), także w kontekście przyszłych ról rodzicielskich.

Do programu przystąpiły 3 placówki. Działaniami edukacyjno-informacyjnymi objęto 615 osób (ponad dwukrotnie więcej niż w roku ubiegłym).

Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami

Klecz mały kleszcz duży nic dobrego nie wróży

Celem głównym programów jest podniesienie poziomu wiedzy na temat chorób od kleszczowych oraz poznanie sposobów zapobiegania tym chorobom. Dzieci, młodzież oraz dorośli zdobywają wiedzę na temat miejsc występowania kleszczy, poznają sposoby przenoszenia kleszczy na zwierzęta i ludzi, uświadamia sobie potrzebę profilaktyki oraz możliwych zagrożeń w związku z chorobami odkleszczowymi tj. KZM czy borelioza.

Realizatorami programu byli: dyrektorzy, nauczyciele, pedagodzy, pielęgniarki.

Profilaktyka HIV/AIDS

Celem głównym jest ograniczenie rozprzestrzeniania HIV i AIDS, oraz kształtowanie właściwych postaw wobec problemów związanych z zakażeniem wirusem HIV i choroba AIDS.

Światowy Dzień Walki z AIDS



Celem działań podejmowanych w ramach profilaktyki HIV/AIDS jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV poprzez zwiększenie świadomości ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży uczącej się, studentów, kobiet w ciąży lub planujących ciążę, a także zachęcenie do wykonywania testów w kierunku HIV i korzystania z poradnictwa około testowego.

Realizacja tego zadania polegała na działaniach informacyjno-edukacyjnych ukierunkowanych na profilaktykę HIV/AIDS skierowanych do wszystkich mieszkańców powiatu. W 2024 roku podczas obchodów, działaniami edukacyjno-informacyjnymi objęto 310 osób.

Formy realizacji: stoiska informacyjno-edukacyjne, dystrybucja materiałów edukacyjnych i informacja na stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych PSSE.

6.5. Realizacja interwencji nieprogramowych

Realizacja Interwencji Nieprogramowych

- Bezpieczne Wakacje/Bezpieczne Ferie
- Światowy Dzień Zdrowia

Bezpieczne Wakacje/Bezpieczne Ferie



Celem akcji było propagowanie zasad bezpiecznego wypoczynku w okresie zimowym i wakacyjnym

Adresaci: dzieci i młodzież w wieku 6-18 lat.

Realizatorzy: wychowawcy, ratownicy wodni, strażnicy miejscy, strażacy, policjanci.

W ramach Bezpiecznych Ferii i Wakacji podejmowane były działania PSSE dotyczące następujących zagadnień:

- Higieny osobistej oraz higieny otoczenia;
- Bezpieczeństwa wypoczynku;
- Profilaktyki zatruc pokarmowych;
- Profilaktyki uzależnień;
- Profilaktyki chorób odkleszczowych;



Podczas obydwu akcji dokonano 48

edukacyjno-informacyjnych działań zasadniczych, gdzie objęto w placówkach łącznie 932 odbiorców.

Przygotowano gazetkę informacyjną umieszczając informacje na temat „Bezpiecznych Ferii” i „Bezpiecznych wakacji” na terenie PSSE w Pruszkowie w okresie trwania wypoczynków.

Światowy Dzień Zdrowia 2024



7 kwietnia 2024 obchodziliśmy 76 Światowy Dzień Zdrowia. Data 7 kwietnia jest również datą powstania w 1948 Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). Celem tego święta jest zwrócenie szczególnej uwagi na najbardziej istotne problemy zdrowotne społeczeństw na świecie. Każdego roku motyw przewodni Światowego Dnia Zdrowia

poświęcony jest innej tematyce, która podkreśla priorytetowy obszar problemów w obszarze zdrowia publicznego na świecie.

W 2024 roku hasło Światowego Dnia Zdrowia brzmiało „Moje zdrowie, moje prawo”.

Festiwal Piosenki o Zdrowiu - Podsumowanie 31. edycji



W dniu 9 maja 2024 roku Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Pruszkowie przeprowadziła powiatowy etap 31. edycji Festiwalu Piosenki o Zdrowiu. Dzięki uprzejmości Dyrektora Państwowego Ludowego Zespołu Pieśni i Tańca MAZOWSZE Pana Jacka Bonieckiego, młodzi artyści mogli zaprezentować swoje

umiejętności na scenie Matecznika MAZOWSZE w Karolinie (gm. Brwinów). Festiwal został objęty Honorowym Patronatem Starosty Pruszkowskiego oraz Burmistrza Gminy Brwinów, który ufundował statuetki dla laureatów.





6.6. Inne przedsięwzięcia

Nowe narkotyki (dopalacze)/ Nowe środki psychoaktywne



Środki zastępcze (dopalacze) to substancje psychoaktywne, które zostały zaklasyfikowane jako narkotyki. Substancje te często mają bardzo silne działanie, uzależniają i wywołują szereg skutków ubocznych. Jednocześnie, brak dokładnej specyfikacji i zaostrzonych skutków prawnych sprawia, że są o wiele łatwiej dostępne niż typowe narkotyki, dlatego po dopalacze (nowe narkotyki) sięgają coraz młodsze osoby. I właśnie, dlatego są tak niebezpieczne oraz tak trudno przewidzieć jaki będą miały wpływ na organizm.

Sekcja Promocji Zdrowia stara się zwiększać świadomość społeczeństwa na ich temat oraz w zakresie profilaktyki i zwalczania uzależnień. Pracownicy Sekcji Promocji Zdrowia w roku 2024 swoimi działaniami objęli 638 osób

Znamie! Znam je?

W ramach upowszechniania wiedzy o nowotworze złośliwym skóry Państwowa Inspekcja Sanitarna woj. mazowieckiego realizuje Program „Znamie! Znam je?” – czyli co musisz wiedzieć o czerniaku skóry.



**znamie!
znam je?**



W ramach programu Akademia Czerniaka przygotowała konspekt lekcji edukacyjnej o czerniaku dla nauczycieli, tak aby mogli oni przeprowadzić lekcję w swojej klasie. Z kolei uczniowie, dzięki specjalnie przygotowanemu filmikowi oraz materiałom informacyjnym (ulotki,

plakaty) dowiedzą się, jak prawidłowo sprawdzać skórę i uchronić się przed czerniakiem. W 2024 roku działaniami edukacyjno-informacyjnymi w 6 placówkach objęto 2135 odbiorców (ponad trzykrotnie więcej niż w roku ubiegłym).

Program edukacyjny Podstępne „WZW”



Program edukacyjny przeznaczony jest dla uczniów szkół średnich jest odpowiedzią na wciąż pojawiające się przypadki zakażeń HAV, HBV i HCV. Jednym ze sposobów przeciwdziałania tej sytuacji jest podnoszenie poziomu wiedzy pozwalającej na rozpoznawanie i unikanie sytuacji narażenia na zakażenia, podejmowanie działań profilaktycznych a także umożliwiającej rozpoznanie zakażenia i przez to zapobieganie jego dalszemu rozprzestrzenianiu się.

Kształtowanie zachowań zdrowotnych również w zakresie przeciwdziałania chorobom zakaźnym stanowi ważny element działań edukacyjnych w szkole. Działaniami edukacyjno-informacyjnymi w 5 placówkach objęto 1474 osoby (trzykrotnie więcej niż w roku ubiegłym).

Jednostki współpracujące z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Pruszkowie w realizacji zadań z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia:

- Jednostki samorządu terytorialnego: Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin, Urzędy Miast.
- Inne: placówki oświatowo-wychowawcze, placówki ochrony zdrowia, pływalnie, Policja, Straż Miejska, Krajowe Centrum ds. AIDS, Wojewódzki Ośrodek Koordynujący Populacyjny Program Wczesnego Wykrywania Raka, Miejski Ośrodek Kultury w Pruszkowie.



W roku 2024 Sekcja Promocji Zdrowia starała się realizować większość interwencji programowych i nieprogramowych wynikających z planu zasadniczych zamierzeń oraz bieżących potrzeb środowiska lokalnego.

Programy prozdrowotne każdego roku realizują placówki oświatowo-wychowawcze, które zostają objęte edukacją i informacją.

W 2024 roku pracownicy Promocji Zdrowia przeprowadzili 21 wizytacji w placówkach oświatowo-wychowawczych.

W roku 2024 pracownicy Promocji Zdrowia zorganizowali bezpłatne szkolenie edukacyjne pt. „Powracające i nowe zagrożenia epidemiologiczne: odra, krztusiec, błonnica i Mpox. Postępowanie po zawodowej ekspozycji na materiał potencjalnie zakaźny HIV, HBV, HCV” na których objęto 31 osób z placówek szkolnych oraz 71 przedstawicieli placówek medycznych objętych nadzorem PPIS w Pruszkowie.

7. Działania zapobiegawcze

W 2024 roku, biorąc pod uwagę poprzednie lata, nie zauważa się istotnych zmian w rodzaju realizowanych przedsięwzięć. W dalszym ciągu wzrasta udział inwestycji związanych z budową obiektów – hal magazynowych i logistycznych (a w nich m.in. działalność firm kurierskich) na terenach położonych w sąsiedztwie dróg ekspresowych – m.in. drogi ekspresowej S8 Salomea-Wolica.



W zakresie realizacji nowych inwestycji sektora publicznego w powiecie pruszkowskim, sytuacja w porównaniu z rokiem 2023 nie uległa znacznej zmianie. W roku bieżącym oddano do użytkowania wiele obiektów budownictwa przemysłowego, hal magazynowo-produkcyjnych i hal magazynowych, obiektów handlowo-usługowych, obiektów oświatowych, opieki zdrowotnej oraz budynków użyteczności publicznej.

W roku 2024 dla Miasta Pruszkowa zostały zakończone inwestycje takie jak:

- budowa budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Pruszkowie przy ul. Wapiennej, stanowiącego **II etap** inwestycji,
- rozbudowa i przebudowa budynku Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Pruszkowie przy ul. Kościuszki, stanowiącego **II etap** inwestycji,
- rozbudowa i nadbudowa budynku Szkoły Podstawowej Nr 3 im. Miry Ziemińskiej-Sygietyńskiej w Pruszkowie, stanowiącego **I i II etap** inwestycji,
- rozbudowa i przebudowa budynku Przedszkola Miejskiego Nr 11 w Pruszkowie, przy ul. Hubala,
- przebudowa i remont pawilonu VII B Mazowieckiego Specjalistycznego Centrum Zdrowia (MSCZ) im. Prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie przy ul. Partyzantów oraz rozbudowa, przebudowa i remont pawilonu I, stanowiącego **I etap** inwestycji.

Ponadto w Gminie Michałowice w miejscowości Reguły przy ul. Kuchy został wybudowany budynek Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne, przewidziany łącznie na pobyt 20 osób (pobyt dzienny 14 osób, pobyt całodobowy 6 osób).

III. PODSUMOWANIE

Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie w 2024 r. wynikały głównie z opracowanego Planu Zasadniczych Zadań. Ten rok był pierwszym od 4 lat, kiedy nie obowiązywał na terenie naszego kraju stan epidemii, czy też zagrożenia epidemicznego. Nie można jednak zapominać, że istnieją inne zagrożenia dla zdrowia mieszkańców niż wirus SARS-CoV-2. Pracownicy PSSE w Pruszkowie realizując zadania, działają na rzecz naszego społeczeństwa, aby ograniczać narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia występujące w środowisku nauki, pracy, w czasie wypoczynku i rekreacji, w szpitalach, obiektach użyteczności publicznej, obiektach zbiorowego żywienia itp.

Odnotowano spadek zachorowań na Covid-19 i znaczny wzrost zachorowań na grypę i krusiec.

W 2024 roku zarejestrowano łącznie 7 przypadków zachorowania na odrę (5 przypadków potwierdzonych, 2 przypadki możliwe) oraz 1 przypadek zachorowania na różyczkę..

W związku z utrzymującą się na poziomie około 360 liczbę osób, u których nie są realizowane szczepienia obowiązkowe, podejmowano wspólnie z personelem medycznym punktów szczepień działania zmierzające do poprawy tej sytuacji. Rodzice są informowani zarówno przez lekarzy, jak i pielęgniarki o ciążyącym na nich obowiązku szczepienia dzieci oraz o skutkach zdrowotnych i prawnych wynikających z nieszczepienia dzieci zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych.

W ramach akcji szczepień przeciw HPV w szkołach podstawowych zaszczepiono 1888 dzieci, co dało nam drugie miejsce w województwie mazowieckim pod względem realizacji szczepień w ramach tej akcji (20,14% populacji roczników 2006-2015). W akcji wzięło udział 29 szkół.

Podejmowano szereg działań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia przy znaczącym zaangażowaniu samorządów i instytucji, którym zależy na poprawie stanu zdrowia mieszkańców oraz wzroście ich świadomości w zakresie odpowiedzialności za zdrowie swoje i swoich najbliższych. Wiele z działań w tym zakresie realizowanych jest w placówkach oświatowych, bowiem już najmłodszym mieszkańcom naszego powiatu musimy wskazywać odpowiednie kierunki zmian i nawyki aby prawidłowo i zdrowo się rozwijali.

Przez cały rok, w trosce o bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pruszkowie, z upoważnienia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie w ramach wykonywanych czynności służbowych w tym czynności kontrolnych prowadzili skuteczny nadzór nad:

- Chorobami zakaźnymi oraz realizacją szczepień ochronnych,
 - Bezpieczeństwem żywności, żywienia i kosmetyków w tym też suplementów diety,
 - Higieną podczas wypoczynku i rekreacji (bezpieczne ferie, bezpieczne wakacje),
- bezpieczeństwem wody, gospodarką odpadami komunalnymi i medycznymi,
- Procesami wychowania i nauczania,

- Higieną pracy w zakładach pracy w tym ochroną przed szkodliwymi substancjami i mieszaninami,
- Wprowadzaniem do obrotu i używaniem nowych substancji psychoaktywnych i środków zastępczych (tzw. dopalaczy).

W wyniku prowadzonych działań kontrolnych nie odnotowano zmian, które w sposób rażący mogłyby niekorzystnie wpływać na zdrowie mieszkańców powiatu pruszkowskiego i na bezpieczeństwo sanitarne. Obserwowany jest wzrost świadomości przedsiębiorców, którzy podejmują działalność w zakresie objętym nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej, takimi jak: produkcja żywności, obrót żywnością i materiałami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, usługi z branży beauty, organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży i inne. Ponadto, dzięki przekazom medialnym i szeroko pojętym akcjom prowadzonym w mediach społecznościowych (FB, platforma X, strony internetowe) wzrasta również świadomość osób korzystających z ww. usług w zakresie warunków, w jakich te usługi powinny być świadczone. Akcje te mają również na celu uświadomienie społeczeństwu, w jaki sposób mogą i powinni zadbać o zdrowie swoje i swoich najbliższych, jakie badania profilaktyczne mogą wykonać i jakie działania podejmować aby żyć zdrowo i zachować sprawność jak najdłużej.

Niewątpliwie działania podejmowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie w ww. zakresie były skuteczniejsze w wyniku stałej współpracy z organami samorządowymi, innymi służbami oraz inspekcjami działającymi na obszarze podlegającym nadzorowi Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie.

Spis treści

I. WSTĘP.....	2
II. STAN SANITARNY POWIATU PRUSZKOWSKIEGO	3
1. Sytuacja Epidemiologiczna	3
1.1. Nadzór nad chorobami zakaźnymi.....	3
1.2. Wykonywanie programu szczepień ochronnych.....	8
1.3. Stan sanitarno-higieniczny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	10
1.4. Zakażenia szpitalne	11
1.5. Wnioski.....	12
2. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.....	14
2.1. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	14
2.2. Kąpieliska	15
2.3. Pływalnie	16
2.4. Jakość ciepłej wody	17
2.5. Wnioski.....	17
3. Stan sanitarny żywności, żywienia, przedmiotów użytku i kosmetyków.....	19
4. Stan sanitarny środowiska pracy	29
4.1. Nadzór nad warunkami środowiska pracy.....	29
4.2. Nadzór nad wprowadzaniem i stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin ...	32
4.3. Nadzór nad wprowadzeniem produktów biobójczych.....	33
4.4. Nadzór nad warunkami pracy pracowników mających kontakt z czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi.....	33
4.5. Nadzór nad wprowadzaniem i stosowaniem prekursorów kategorii 2 i 3	34
4.6. Nadzór nad przestrzeganiem zakazu wytwarzania i wprowadzania środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.....	34
4.7. Choroby zawodowe	36

4.8. Wnioski.....	38
5. Stan sanitarny placówek nauczania, wychowania i opieki.....	40
5.1. Żłobki i przedszkola	42
5.2. Szkoły podstawowe	43
5.3. Licea ogólnokształcące, technika i szkoły policealne	43
5.4. Zespoły szkół.....	43
5.5. Placówki z pobytem dziennym i całodobowym.....	43
5.6. Placówki wychowania pozaszkolnego i opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego.....	44
5.7. Higienizacja procesów nauczania	44
5.8. Żywnienie dzieci i młodzieży	44
5.9. Akcja zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży	45
5.10. Wnioski.....	45
6. Działania i zadania promocji zdrowia	47
6.1. Tematyka działalności oświatowo-zdrowotnej.....	47
6.2. Tematy wiodące w roku 2024	47
6.3. Adresaci oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.....	47
6.4. Realizacja interwencji programowych	48
6.5. Realizacja interwencji nieprogramowych	54
6.6. Inne przedsięwzięcia	56
7. Działania zapobiegawcze	59
III. PODSUMOWANIE	60

